

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din
polletno 300 Din
celoletno 600 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6. Čekov
račun: Ljubljana šte. 19.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevsko št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cencoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsotica po 10 Din
Pri večjem o
narodu popust
Izide ob 4 minutah
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Proti zgagarjem in škodljivcem.

Malokateri stan ima toliko skupnih interesov kakor jih ima trgovski in obrtniški. Vsi trgovci in obrtniki so enako zainteresirani na tem, da se v državi vodi pametna gospodarska politika in da uprava dobro funkcionira, slovenski trgovci in obrtniki pa imajo še posebej ta interes, pa naj pripadajo tej ali oni stranki, da država upošteva in pospešuje gospodarski razvoj Slovenije. In ker je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo stanovska, ker nima namena se opredeljevati za te ali one strankarske cilje, marveč predstavljati svoje volivce kot eno samo solidarno skupino s čisto svojimi, vsem skupnimi izključno gospodarskimi potrebami in zahtevami, zato bi bilo edino smotno primerno, da bi se bili trgovci in obrtniki odločili sporazumno za eno samo skupno listo, na kateri bi bili izvolili svoje zastopnike izključno po njihovi strokovni in moralni kvalifikaciji.

Krivda, da se to ni zgodilo, zadene izključno le nesrečno SDS-klika. Ta stranka, ki je povsod tam zraven, kjer je dana možnost škodovati skupnim interesom slovenskega naroda, je tudi tu rovarila, tako da je preprečila pameten kompromis in onemogočila skupen nastop slovenskih pridobitnih krogov. To je še edina življenjska naloga dr. Zorjavove klike, da dela zgago, da vzdržuje in ne izdružuje, da podpira partizanske strasti in skuša poglobljati razdor med posameznimi stanovi slovenskega naroda. To dela ta stranka čisto namenoma. Ona ima nalogo, da slabi slovenski narod, da mu jemlje odporno silo, ki je v njegovi skupnosti, da prepreči skupen nastop Slovencev, kadar gre za to, da stojimo napram Belgradu in njegovemu centralizmu kot celota, kot slovenski narod. Ona dela to zato, da nas belgrajski centralizem lažje tepe, izsesava in izkorišča.

Polagoma uvidevajo vsi slovenski stanovci, da se mora slovenski narod združiti, da imamo Slovenci skupne narodne interese, da ima politična razcepljenost svoje meje v naših oblihi narodnih, kulturnih in gospodarskih potrebah. Delavci so šli sicer — žal! — v boj za delavsko zbornico razcepljeni, tako imajo toliko smisla za skupne potrebe in zahteve svojega stanu, da izvemši enega ali dveh zgagarjev delajo v zbornici sporazumno in plodovito. Učitelji, ki so po svoji večini sledili do zadnjega časa najbolj zvesto zastavi SDS, so se zdaj tudi združili, ker so spoznali, da ima od političnega prepira škodo samo njihov stan, da padajo batine po slovenskem učitelstvu brez razlike, ako celo v stanovskem pogledu niso edini in se medseboj mesarijo. Od naših medsebojnih združb ima korist samo tretji — smejoči se belgrajski režim. Zlastno je, da so se med trgovci in obrtniki našli še nekateri, ki se niso še povzpeli do tega spoznanja in pustili, da je SDS vlaknila svoje prste v volitve v Trgovsko in obrtno stanovsko zbornico.

Pa če je že prišlo do tega, bi bilo vsaj pričakovati, da se boj za Trgovsko in obrtno zbornico vodi dostojno, da se pustijo osebnosti pri miru in se ne meče blato na cele skupine tega stanu. Glasilo SDS, »Jutro«, pa je tudi v tem pogledu moralo dokazati, da je tej stranki tuja vsaka morala, vsak obzir, vsak čut za to, kar se spodobi, vsaka fairness, ki bi baš v taki zadevi, kjer so prizadeti gospodarski krogi, morala še prav posebno veljati. Če bi sodili one gospodarske kroge, ki jih zastopa »Jutro« v tem boju, po pisavi tega lista, bi morali dobiti neizrečeno žalostno sliko o njihovi stanovski zavednosti, čutu za skupnost in kulturi. Tu se zmerja velika večina slovenskih trgovcev in obrtnikov, pripadajočih vsem mogočim strankam, s »klerikalnimi konzumariji«, se napadeta tako zastopnika našega gospodarstva kot sta gg. Jelačin in Ogrin, z najgostejšimi pridevki, da »Jutro« se celo ne pomišlja indirektno imenovati vse one, ki so za skupno slovensko gospodarsko fronto proti demokratskim partizanom, ne-sposobne in neugledne! (Glej članek »Jutro« od 3. t. m. kot komentar k objavi SDS-arske liste) Tako ponižuje in obrekuje glasilo demokratske stranke veliko večino naših trgovcev in obrtnikov!

Te metode jasno kažejo, kako slaba je stvar onih, ki se borijo s takimi sredstvi za Trgovsko in obrtno zbornico. Mi pa vemo, da je stanovska zavest, morala in čut za oblihi slovenskega gospodarstva proti belgrajskemu centralizmu, ki s pomočjo SDS zavira našo trgovino in obrt, danes med pridobitnimi krogi Slovenije tako močno razvit, da bodo »Jutrove« metode 22. t. m. doživeli popoln krah in da bo zmaga enotna gospodarska fronta Slovenije tako proti nezavednim zgagarjem kakor proti zavestnim škodljivcem!

SDS-arsko gerentstvo v Ljubljani odstavljeno.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) Minister za no-tranje zadeve je poslal velikemu županu Ljubljanske oblasti dr. Baltiću odlok, s katerim se mestni gerenti dr. Dinko Pue, Jožef Turk in A. Likozar razrešujejo svojih funkcij in se

imenuje za vladnega komisarja vladni svet-nik Meneinger. Vladni komisar mora imeno-vati svetovet in čimprej izvesti volitve v občin-ski svet.

Pred važnimi političnimi spremembami.

ZAKULISNA BORBA MED PAŠIČEVCI IN MAKSIMOVIČEM. — OBE SKUPINI ISČETA ZAVEZNIKOV. — ZANIMIVA IZJAVA UGLEDENEGA DEMOKRATA.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) Čeprav ne kaže politično življenje na zunaj prav nobenega znaka življenja, je v dobro poučenih krogih vendar znano, da se vrši za kulisami boj z veliko aktivnostjo. V najkrajšem času nam je pričakovati znamenitih sprememb. Središče vseh dogodkov je Pašičeva vrnitev in pričakovano obračunavanje med pašičevci in Maksimovičem, ki se je usodil prevzeti v svoje roke strankino vodstvo. Akcija pašičevcev gre za tem, da bi z Maksimovičem in njegovo skupino končno veljavno obračunali in da bi sami prevzeli v roke strankino vodstvo in vlado, oziroma da bi se celo sam Pašić povrnil na čelo vlade. To poslednje pa je po dogodkih, ki so Pašiča privedli do padca, precej težavno. Pato pašičevci kombinirajo, da bi v tem slučaju stopil na čelo vlade Marko Trifković, ki je Pašiču najbližji.

Pašičevci so v zadnjem času z nervozno živahnostjo na delu, da bi te svoje načrte izvedli. Najprej so začeli zbirati pristaše v klubu samem. Ti naj bi predstavljali jedro. Sedaj gredo njihove težnje za tem, da bi se tudi disidenti povrnil v radikalno stranko. K sebi vabijo najznamenitejše politične osebnosti, med njimi Nastasa Petroviča. Vrnitev Nastasa Petroviča v radikalno stranko je že skoro popolnoma zagotovljeno. Kakor smo že poročali, so mu pašičevci pridržali vodilno vlogo. Poleg tega poskušajo pašičevci pridobiti zase tudi Jovanovičovo skupino. Jovanovičevi izjavljajo, da bi principiellno ne bili nasprotni vrnitvi v stari klub. Storili bi to samo pod pogojem, da bi se odstranili vzroki, ki so jih privedli do cepitve. To se pravi, da zginejo s površja osebnosti, ki so označene kot korupcionisti.

S temi uspehi pašičevcem položaj še dolgo ne bi bil zasiguran. Boriti se jim je še z vsemi mogočimi težavami. Trdno računajo, da jim bo mogoče sestaviti vlado, zato iščejo stika z drugimi strankami. V prvi vrsti iščejo stika z Davidovičevimi demokrati. Kakor se je zvedelo, ponujajo njim in bosanskim muslima-

nom štiri do pet porfeljev. V političnih krogih so se danes kolportirala imena demokra-tov, ki bi dobili portfelje. Voja Marinković znanje ministrstvo, Kosta Timotijević pravosodje, Milan Grol socialno politiko. Razen demokra-tov bi bila pašičevcem potrebna še kaka druga krepka skupina. Zatrjuje se, da se že tudi v tej smeri vodijo pogajanja.

Med tem ko na eni strani pašičevci z vse-mi silami delajo na to, da bi svojo skupino spravili v vlado, tudi Maksimović ne miruje. Kakor vse kaže, računa s tem, da bo njegova skupina vsled neugodnih okolištin, v kateri se Pašić nahaja, laže vztrajala. Reči pa se mora, da je njegov položaj v sedanjem trenutku zelo težaven. Kakor pravi »Politikac« v karika-turi, v kateri ga predstavlja kot Hamleta, gre Maksimoviču za biti ali ne biti. Tudi Maksimo-vičeva skupina pripravlja tla, da bi stopila z drugimi strankami v stik in se z njih pomočjo vzdržala Pri vseh kombinacijah stopajo kot najmočnejša skupina v ospredje demokrati. Obe radikalni stranki jih vabita k sebi. Z ozi-rom na to prinašajo današnje »Novosti« izjavo uglednega demokrata, v kateri pravi z ozirom na te vesti sledeče:

»Demokratska stranka koraka po svoji sigurni poti. Na ljubo negotovi oblasti in nezanesljivim zaveznikom ne bo žrtvovala svoje bodočnosti in podcenjevala svoje dejanske vrednosti. Demokratska ideja ni več strankarska ideja, ampak je postala splošna ljudska ideja, ki bo v kratkem času postala vodilna zvezda našega ljudstva in mogočen činitelj v državi. Jugoslovanska demokracija stoji pred najpomembnejšim grupiranjem svojih moči in pred preosnovitvijo svojih borbenih enot, ki se bo izvršila po natančno določenih načrtih. V najkrajšem času bodo radikali uvideli, da se je z demokrati mogoče razgovarjati, ampak ne na ta način, kakor bi oni hoteli, da bi namreč demokratska stranka reševala radi-kalno stranko iz težavnega položaja.«

Radičevci se krhajo.

Zagreb, 3. sept. (Izv.) Na včerajšnji seji vodstva Radičeve stranke je prišlo do velikih nesoglasij. Z nezadovoljstvom se je ugovarilo, da je zaupnik za Medjimurje radičevce Štešić prešel k nikičevcem. Stjepan Radić se je radi tega zelo razburjal. Strankino vodstvo je bilo neprijetno iznenadeno. Kljub Radičevim demantijem se vzdržuje vest, da se narodni po-

slance dr. Banković v vprašanju interpelacije proti dr. Nikiću ne strinja z vodstvom HSS. Dr. Banković je protestiral proti točki v interpelaciji, ki govori o prodaji gozdov grofa Erdődyja v Jastrebarskem. Zatrjuje, da je ta prodaja pravovojna. Dr. Banković je namreč sodeloval pri sklenitvi pogodbe o prodaji teh gozdov.

Strah pred razkritjem afer Rade Pašiča.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) Anketni odbor je danes zaslišal finančnega ministra Perića. Glede nameravanega popolnega nakupa tovarne »Vapac« je izjavil, da je bil ta načrt že spočetka popolnoma napačen in da se on z njim ne strinja. On zastopa smer decentralizacije, to je, da pridejo državna podjetja v zasebne roke, ne pa narobe. Sploh pravi, da bi državo v slučaju, da bi pogodbo z »Vapac« izvršila, zadela velika škoda.

Nato je anketni odbor razpravljal o aferi Rade Pašiča. Pri debati, ali naj se Dragiša Stojadinović zasliši, so bili nekateri člani odbora odločno proti temu, drugi pa so bili za to, da se zaslišanje odloži. Posl. Hodžar je v debati energično zahteval, da se Dragiša Stojadinović v interesu stvari same pred odborom takoj zasliši že radi tega, ker je svojčas v časopisju spravil celo zadevo na dan. Sedaj trdi, da ima nove dokaze. Posl. Hodžar protestira, da se prejšnji v tem pogledu stavljeni

predlogi niti na glasovanje niso dali. Če bi se bili ti predlogi svoječasno sprejeli, ne bi bilo sedaj v časopisju nepotrebne in škodljive polemike med odborom in Dragišo Stojadinovićem. Stojadinovićev žaljiv ton ne more biti povod, da se ne bi Stojadinović takoj zaslišal in da se ne bi poskušalo priti resnici do dna.

Predsednik predloga ni dal na glasova-nje, ampak je zaključil sejo in prihodnjo skli-cal za jutri.

POSIL SMODEJ ZA POMOČ POGORELCEM.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) Posl. Smodej je zahteval od finančnega in notranjega ministra nujne in izdatne pomoči za nesrečne pogorce v Spodnjih Duplicah pri Grosupljem in za odpis davkov za prizadete za tekoče leto, v kolikor še niso plačani, in za bodoče leto.

ČETOVSKA POSVARILA.

Zagreb, 3. sept. (Izv.) Popoldne je na polu iz Monte Carla v Belgrad prispel v Zagreb radikalni poslanec Milutin Dragović, ki je takoj nadleжал svojo pot v Belgrad. Drago-vi prinaša vodstvu radikalne stranke važna sporočila Nikole Pašiča, ki je zelo nezadovoljen z neprestanimi spori med strankinimi pr-vaki.

Davčni zakon.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) V davčnem odbo-ru so danes razpravljali o čl. 88, ki določa, da mora dati davkoplačevalec vpogled v svoje knjige in račune. Člen je bil sprejet z malimi spremembami. Členi 89., 90., 91. so se pri-držali. Čl. 92. določa, da se pri industrijskih in drugih podjetjih, ki imajo centrale in po-družnice v raznih občinah, predpisani nepo-sredni davek razdeli radi občinskih doklad med občine, v katerih imajo sedež centrale in podružnice. Le pri železniških podjetjih spa-da ves neposredni davek za predpis samo-upravnih doklad v občino, v kateri ima upra-va svoj sedež.

Posl. Pušenjak opozarja na to, da bi se s tem zakonom ogrožale finance samo-upravnih korporacij, katerim se odvzemajo dosedanja dohodki. Predlaga, da ostanejo v veljavi dosedanje določbe, posebno glede že-lezniških podjetij. Člen je bil sprejet nespre-menjen.

Nikičeva obramba.

Belgrad, 3. septembra. (Izv.) Dr. Nikić je danes časnikarjem zopet dal obširno izjavo, v kateri pobija točke 1. do 4. v interpelaciji. V izjavi zatrjuje, da so se rešitve, katere se njemu petdikajo, izvršile na intervencijo po-glancev kluba HSS in na intervencijo Stje-pana in Pavla Radića. Izjavo zaključuje, da ima baš Stjepan Radić najmanj pravice ob-toževati koga drugega, ker je kot prosvetni minister z denarjem iz »Zadružbine fondove«, ki so določeni v splošne plemenite namene, odkupil iz svoje knjižarne knjige, ki jih je sam spisal, za vsoto čez 120.000 Din, in ker je svoji bližnji in daljni rodbini dejal hono-rarje iz sredstev, ki jih je hrvatski narod zbral s krvavimi žulji.

PONESREČENI RADIČEVSKI POIZKUSI ZA FUZIJO Z ZEMLJORADNIKI.

Split, 3. sept. (Izv.) Kakor smo že po-ročali, so radičevci pričeli z akcijo, da bi dal-matinski zemljoradniki stopili v njihovo stranko. Posrečilo se jim je pridobiti zase Viskovića, člana vodstva zemljoradniške stranke v Dalmaciji. V dogovoru s Stjepanom Radićem je Visković odpotoval v Dalmacijo in začel z živahno propagando. Dalmatinski zemljoradniki pa se z Viskovičevim prestopom ne strinjajo. Velika večina odbija vsako mi-sel, da bi šli zemljoradniki z radičevci. Tako se je ta napor radičevcev končal z popolnim neuspehom. Zemljoradniki ne marajo vsopiti v Radičovo stranko baš v trenutku, ko je v Dalmaciji najslabša in so njene postojanke šibkejše kakor kdaj prej.

REHABILITACIJA PROF. BAZALE.

Zagreb, 3. sept. (Izv.) Na predlog profe-sorskega zbora filozofske fakultete v Zagrebu je prosvetni minister Miša Trifunović odredil, da narodni poslanec dr. Bazala prevzame kot častni profesor predavanja in vaje na filozof-ski fakulteti zagrebškega vseučilišča. Profesor dr. Bazala bo po dveh letih zopet pričel s predavanji na vseučilišču.

NOVA STRANKA.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) V nedeljo 5. sep-tembra se bo vršil v Derventi v Bosni shod, katerega sklicuje bivši poslanec zemljoradni-ške stranke Stanko Miletić. Ni shoda namera-va ustanoviti novo stranko, ki naj bi se ime-novala Narodno težakška stranka. Ta stranka naj bi, kakor zatrjuje on v proglasu, zbrala vse prevarane delavce in revne meščane. Stranka ne bo temeljila ne na verskem, ne plemenskem programu.

PILSUDSKI OSTANE VOJNI MINISTER.

Varšava, 3. sept. (Izv.) Ko je bil Pilsud-ski imenovan za generalnega inšpektorja poljske armade, so nekateri listi prinesli vest, da je maršal odstopil kot vojni minister. Vladno časopisje sedaj demantira te vesti in zagotavlja, da Pilsudski obdrži tudi še mini-strski portfelj.

VU-PEJ-FU UMRL.

London, 3. sept. (Izv.) Iz Pekinga poro-čajo, da je Vu-pej-fuja njegov podgeneral dal odstaviti in ga kot ujetnika poslal na vojno ladj v Yangoe. General je v ujetništvu umrl.

REDUKCIJA URADNIŠTVA NA FRAN-COSKEM.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Ministrski svet je na predlog komisije za štedenje sklenil, da se izvede velika upravna reforma in se odsvoli veliko uradništva. Vsak minister mora v naj-krajšem času izdelati tozadevne predloge.

Volitve v Trgovsko in obrtno zbornico.

Volitve so tu!

Volitve v Trgovsko zbornico se vrše te dni. Volivci! Pazite na tale navodila:

KDO VOLI V ZBORNICO?

Volivno pravico imajo vsi moški in ženske, ki so obrtniki (obrnice) ali trgovci (trgovke) ali javni družabniki (javne družabnice). Družbe, ki imajo kako podjetje, izvršujejo volivno pravico po osebi, ki je kot predsednik ali član uprave, kot prokurist ali poslovodja v ta namen pooblaščen po polno veljavnih predstavniških podjetjih, kakor je to določeno v predpisih za prevzemanje obvez.

Družbe morajo torej izstaviti za svojega zastopnika pravnoveljavno pooblastilo, da določeni voli v imenu podjetja.

Pri podjetjih, ki so dana v zakup, pristoji volivna pravica zakupniku. Za osebe, ki so pod varstvom ali skrbstvom in imajo obrat, voli njihov poslovodja.

KAKO SE VOLI?

Voli se lahko tako, da se odda izpolnjena glasovnica osebno pri volivni komisiji, ali pa tako, da se pošlje glasovnica po pošti. Kdor voli osebno, mora priti k volivni komisiji v Ljubljano in tam dokazati svojo volivno pravico.

1. Okoli 10. septembra dobijo vsi volivci od volivne komisije Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v skupni kuverti sledeče: a) glasovnico, b) volivno legitimacijo, c) razpis volitev, d) kuverto, na kateri je tiskano: »V to kuverto se sme vložiti samo glasovnica.« Če se vloži še kaka druga listina (legitimacija ali pooblastilo), je glasovnica neveljavna, d) kuverto z naslovom: »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Če kdo teh stvari najkasneje do dne 15. septembra ne sprejme, naj jih nemudoma zahteva pri volivni komisiji v Ljubljani.

2. Najprej naj vsak volivec prebere »Razpis volitev« tako točno, da se more natančno po njem ravnati. Nato naj prečita na volivni legitimaciji »Določbe o veljavnosti glasovnice«.

3. Nato naj vsakdo prilepi na glasovnico listek z imeni kandidatov, ki Vam jih pošljeta gg. Ogrin in Jelačin.

4. Glasovnico z nalepljenim listkom kandidatov se vloži v malo kuverto, na kateri je zapisano z debelimi črkami: »Samo glasovnico.« To kuverto naj vsak takoj zalepi in jo vloži v večjo kuverto, ki nosi naslov: »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

5. V veliko kuverto je treba vložiti poleg male kuverte še volivno legitimacijo in, če ne voli kdo v svojem imenu, ampak v imenu kakega podjetja, v katerem je družabnik(ca), oziroma poslovodja, mora v veliko kuverto vložiti tudi pooblastilo podjetja, za katero voli. To pooblastilo naj dene še v posebno majhno pisemsko kuverto, da je varovana popolnoma volivna tajnost.

6. Ko je tako vse (glasovnica z imeni kandidatov, volivna legitimacija in pooblastilo podjetja, za katerega se voli) vloženo v veliko kuverto, se ta zalepi in lastnoročno odda na pošto. Le če je nemogoče, da gre kdo na pošto sam, jo pošlje po popolnoma zanesljivem človeku.

OPOZORILO.

Če bi kdo volivno legitimacijo ali glasovnico izgubil, ali če bi se mu pokvarila, naj zahteva pri volivni komisiji v Ljubljani nov izvod.

Določila o pravilni sestavi kandidatne liste smo mi že popolnoma upoštevali, zato prosimo, da ničesar ne spreminjate. Na kandidatni listi ne sme biti ničesar drugega kakor priloženi naslov kandidatov, kajti lista, ki bi imela kakršnokoli drugo znamenje, je neveljavna.

V mali kuverti sme biti samo ena glasovnica in v veliki kuverti samo ena volivna legitimacija, sicer je glas neveljaven. Tudi če bi bila glasovnica in izkaznica skupaj, bodisi v mali, bodisi v veliki kuverti, je glas neveljaven.

POMAGAJMO DRUG DRUGEMU!

Ko je vsak svoj glas pravilno odposlal, naj gre k tovarišu in ga vpraša, če je tudi on že storil svojo dolžnost. Tako se med seboj opozarjamo po vaseh in občinah, od obrtnika do trgovca, od moža do moža. Kjer je potreba, skličite sestanke in se skupno dogovorite, kako boste delali, da ne bo nobene napake.

Najkasneje do 22. septembra mora imeti volivna komisija vse glasovnice v svojih rokah. Volivci pa ne smemo čakati, ampak oddajmo svoje glasovnice na pošto takoj. Zadnji dan bi bil 18. september. Le če iz nepremagljivih vzrokov komu ne bi bilo mogoče oddati glasovnice do 18. septembra, naj jo pošlje tudi kasneje, mogoče bo še pravočasno prispela.

V tistih dneh, ko boste prejeli glasovnice, bodo letali okoli Vas najrazličnejši agitatorji in Vam skušali iztrgati glas

iz rok. Ne zaupajte nikomur! Glasovnice ne dajte nikomur! Tudi na pošto nesite glasovnico sami ali Vaš zanesljivi zaupnik. Kdor bi hotel zbirati glasovnice, temu povejte, da je zbiranje po zakonu prepovedano in da zakon predvideva za tistega, ki bo glasovnice med volivci pobiral, zaporno kazen od treh mesecev do enega leta. Na podlagi tega določila lahko odpodite vse agitatorje.

Obveščeni smo, da bodo celo v imenu gg. Ogrina in Jelačina različni ljudje hoteli varati volivce.

—o—

Trgovci, obrtniki, industrijci!

Spomnite se:

SDS je tista stranka, ki je zatrjevala, da je treba tepsti trgovca kot tujakarskega konja, da bolje teče!

SDS je bila, ki je nalagala obrtnikom vedno nove davke!

Centralistična SDS je pomagala in še pomaga centralizmu demontirati slovensko industrijo.

SDS je centralizirala socialna dajatve v Zagreb in Beograd, kamor se steka slovenski denar.

SDS je uvedla zamenjavo kron v dinarje po razmerju 1:4. Hotela je celo višje razmerje, 1:14 in 1:18.

Zato ne bo nihče od poštenih volivcev volil esdesarskih kandidatov! Vsak zaveden volivec mora voliti nadstrankarsko

ZDRUŽENO STANOVSKO KANDIDATNO LISTO!

Uničujoča demonstracija agro-merkurjevske konzumarske liste.

Po dolgem mukepolnem pripravljanju so končno tudi SDSarji sestavili svojo listo. »Jutro« je proglasilo to listo, ki so jo v »Obrtnem vestniku« objavili s podpisi 200 trgovcev, političnih pristašev dr. Zerjava iz širne Slovenije za uničujočo demonstracijo. Da, to je uničujoča demonstracija, toda uničujoča za listo SDS samo.

Dvesto podpisov je dobilo tajništvo SDS z največjo agitacijo in pritiskom. Uprizorili so prave poizkusne glasovanje in so nabrali le 200 glasov.

200 glasov torej ima zasigurnih SDSarska lista. Teh dve stotini glasov ji tudi njeni nasprotniki od srca privoščijo. Teh dve stotini volivcev lahko tudi še po volitvah »uničujoče« demonstrirajo po »Jutru«, saj se zanje nihče več zmenil ne bo, kakor se danes ne zmeni nihče za SDSarsko kandidatno listo.

Slovenski trgovci obžalujejo le, da se je našlo še 200 trgovcev v Sloveniji, ki so tako hitro pozabili udarce, katere so trgovskemu stanu prizadeli demokratski politiki, da se dve stotini trgovcev danes ne spominja več, kako so naši tovariši po zaslugi SDS stali osramočeni pred vso javnostjo kot zločinci, da dve stotini naših tovarišev danes s svojimi kandidaturami in podpisi na SDS listi demonstrirajo za tisti režim, ki nas je vlačil v ječe, nam škodoval na dobrem imenu in uničeval naša podjetja.

Slovenski trgovski svet tudi ne razume, kako morejo kandidati in podpisniki SDS liste na ta način kazati svojo stanovsko zavednost, da podpirajo listo politične klike, ki je več kot eno leto uganjala oseben, družaben in gospodarski bojkot proti njihovemu tovarišu in da je še vedno 200 pripadnikov našega stanu, ki predpostavljajo politične koristi SDS enotni gospodarski fronti Slovenije.

Pa dobro! Kočka je padla. Slovenski trgovci smo spoznali tiste, ki se ne upajo emancipirati od SDSarske strahovlade, toda za ves ostali stan je to samo znamenje, da velja v tem volivnem boju solidarnost in odločnost. 200 glasov smo izgubili. Pri skupnem številu glasov to ne pomeni nič. Vse druge glasovnice pa moramo zbrati za združeno stanovsko kandidatno listo, ki jo vodi tovariš Jelačin!

Jelačina bomo volili iz protesta proti nekulturni gonji, ki jo je SDS uprizorila proti njemu.

Jelačina hočemo iz protesta proti postopanju ljubljanskih gerentov, ki so razveljavili zadnje volitve v zvezo trgovskih gremijev.

Jelačina hočemo, ker kandidira na spozrazumni, nepolitični, gospodarski listi, ki mora napraviti konec SDSarskemu gospodstvu v trgovski zbornici!

SDS proti Zvezi trgovskih gremijev.

SDS divja, ker se ji je ponesrečil napad na Zvezo trgovskih gremijev. Dne 28. junija je Zveza trgovskih gremijev pravilno izvolila svojega načelnika. Ker je bil za predsednika izvoljen gospod Jelačin, so nekateri demokrati vložili proti volitvam pritožbo pri ljubljanskem gerentu dr. Puca. Dr. Puc, podpredsednik SDS, je seveda pritožbi ugodil in odredil, da se morajo 1. septembra vršiti nove volitve. Proti temu odloku dr. Puca je bila dopuščena pritožba na dr. Baltiča. Kaj to pomeni, to pač vsak vrabec na Slovenskem ve. SDSarska igra bi se bila lepo posrečila, če bi ne bil zanj

zvedel minister dr. Krajač, ki je poklical akt v Beograd še tako zgodaj, da dr. Baltič ni mogel potrditi odločbe dr. Puca. In sedaj je ogenj v šotoru Izraelovem. »Jutro« besni mesto proti ministru Krajaču seveda proti — klerikalcem, ki imajo s to stvarjo bore malo opraviti.

Dobro pa je, da ugotovimo:

Pristaži SDS so vložili pritožbo na oblast, ki je v rokah SDS.

SDS je torej prva posegla v notranje zadeve Zveze trgovskih gremijev, prva nastopila proti sklepom zveze.

To je sistem SDS. Po tem sistemu je dr. Zerjav razpustil nad sto avtonomnih občinskih odborov, po tem sistemu je SDS razpustila vrsto društev in korporacij in postavila komisarije, po tem sistemu so se vršile nacionalizacije, po tem sistemu si je SDS med drugim prisvojila tudi ljubljanski Kazino in po tem sistemu smo v Ljubljani po vojni izgubili vsako avtonomijo, izgubili župana in občinski zastop.

SDS hoče, da ji vsaka korporacija, pa naj bo javna ali zasebna, brezpogojno služi. Če ne služi, mora poginiti. Pa naj bo sicer še tako obče koristna in potrebna, če je ni mogoče ukloniti, jo hoče SDS uničiti. Tako hoče SDS tudi z Zvezo trgovskih gremijev. Zveza mora biti agitacijski aparat za SDS. Ker to pod Jelačinom ni in noče biti, zato moramo odstraniti Jelačina, ali pa uničiti zvezo z Jelačinom vred. To je miselnost SDS, ki jo potrjuje vsa zgodovina zadnjih let. In prvi naskok je bila pritožba na mestni magistrat.

Če se je g. Jelačin takim nameram SDS uprl, je samo vršil svojo dolžnost in trgovci bi mu šteli v veliko zlo, če bi bil opustil kak korak, ki služi v brambo Zveze trgovskih gremijev pred samopaštvom SDS.

Trgovski list in SDS-arske liste.

»Jutro« ni prav, da uredništvo »Trgovskega lista« ni objavilo agromerkurjevske liste. Da bo slovensko trgovstvo tudi v tem oziru pravilno poučeno, smo poizvedeli, da se je »Trgovski list« z vsega početka postavil na stališče, da se v volivno borbo ne vmešava, da ne prinaša niti objav niti priporočil za nobeno kandidatno listo. »Trgovski list« hoče ostati zvest svojemu namenu in značaju, da je namreč samo strokovno gospodarsko glasilo. Volivna borba ne spada v njegove rubrike. Ugled »Trgovskega lista« zahteva, da se varuje vsake politike, najbolj pa politike SDS, ki bi jo nekateri gospodje radi uganjali preko tega glasila. Trgovci, ki list vzdržujejo in plačujejo, bodo gotovo odobrili to objektivno stališče, ki ga je zavzel predsednik zveze gremijev g. Jelačin.

Pritožbe »Jutrovcev«, ki hočejo tudi »Trgovski list« vpreči v svoj političen voz, so nov dokaz, da nestrpnost teh ljudi ne pozna mej, da bi oni tudi za to ceno, da »Trgovski list« za vedno uničijo, izrabljali to gospodarsko glasilo za politično agitacijo. Sreča, da zaenkrat tja ne sežejo njihovi prsti.

G. Ogrin in obrtni odsek.

Včerajšnje »Jutro« je s slastjo pograbilo dejstvo, da smo pri objavi naše trgovske in obrtniške kandidatne liste pomotoma napisali, da je g. Ogrin predsednik obrtnega odseka ter to izrablja, češ, »tudi g. Ogrin se poslužuje laži«. Naša dolžnost je konstatirati, da se je to izvršilo brez njegove vednosti. V nasprotnem slučaju bi g. Ogrin to takoj sam popravil. Da pa bo stvar pojasnjena, ugotavljamo, da je g. Franchetti res načelnik tega odseka in to le po dobroti g. Ogrina ter ostalih članov obrtnega odseka, od katerih je izmed 15 (eden je umrl) gotovo najmanj 12 pristašev g. Ogrina in se lahko vsak trenutek pripeti, da ta odsek izvoli g. Ogrina za načelnika.

Sicer ima pa že sedaj g. Franchetti od članov obrtnega odseka za seboj le gg. Zadravca in Horvatha, Fürsager že ni več tako zanesljiv, g. Stareta pa »čisto stanovska« lista niti noče kandidirati, ker baje ni pri zadnjih skupščinskih volitvah glasoval za SDS. Toliko je vredna nepolitičnost te liste.

G. Franchetti naj se pa le tolaži. Svojega predsedništvu se ne bo veselil dolgo, kvečjemu še do 22. t. m.

Shod obrtnikov in trgovcev v Kranju.

Shod obrtnikov, trgovcev in industrijcev, ki se zavzemajo za skupen nastop proti centralizmu, ki stavlja v nevarnost vse naše gospodarsko življenje, se bo vršil v ponedeljek 6. septembra ob pol 11 v Ljudskem domu v Kranju. Govorita gg. Jelačin ml. in Ogrin iz Ljubljane. Vse zavedne gospodarske kroge vabimo na ta shod, ki je popolnoma nepolitičen.

ABD-EL-KRIM V PROGNAVSTVU.

Marseille, 3. septembra. (Izv.) Danes ob 16 se je Abd-el-Krim ukrcal s svojim spremstvom na ladj »Pierre«, da ga odpelje v prognanstvo na otočje Reunion.

NA SPANSKEM JE MIR.

London, 3. septembra. (Izv.) Primo de Rivera izjavlja, da so vse vesti o nemirih v Španiji neresnične.

ODSTOP PERZIJSKE VLADE.

Teheran, 3. septembra. (Izv.) Perzijska vlada je podala ostavko.

Beleške

△ Premoga ne mara vlada več jemati od domačih rudnikov, ker da je predrag. Zdaj se seveda ves svet vprašuje: odkod pa bo zdaj vlada dobivala potrebni premog za železnice? Ali hoče železniški promet ustaviti? Ali je na glavo padla? — Jasnó je, da bo sicer morala za železnice dobivati premog iz inozemstva. In to najbrže tudi bo tako. Saj so ravno te dni poročali belgrajski listi, da je vlada napravila dobro kupčijo s Poljsko; prodala je tja za več sto milijonov dinarjev to baka, zato pa ji bo Poljska »lifovala« premog in vojaško suknjo. Če je to res, potem je hladnokrvni nastop vlade proti našim premogovnikom seveda razumljiv; ni navezana več na njihov premog, ker je že nakupila poljskega. In če hočejo naše premogovne družbe, da bo vlada še nadalje pri njih kupovala, morajo pač iti s cenami dol. — Če se je, kakor rečeno, ta kupčija s Poljsko res sklenila in če si vlada domišlja, da je tu iznašla briljanten način, kako pritisniti na domača podjetja, da državi ceneje prodajajo, pa moramo temu nasproti mi reči, da bi bilo tako ravnanje neka nezaljubljenega, da bi se to reklo, ubijati domačo produkcijo, širiti socialno bedo in s podjetji vred zadeti naše delavstvo. Mi ne verjamemo, da bi se bila stvar s premogom res tako izpekulirala, kakor vse okoliščine kažejo, pa smo zato tem bolj radovedni, kako bo vlada to stvar pojasnila.

△ Za ljubljanske občinske volitve se je naenkrat začelo navduševati »Jutro« in mobiliziralo še svoj popoldnevnik starino »Sl. Narod«, da se tudi on navdušuje v ime »naprednih strank«, ki da so vedno zahtevale razpis občinskih volitev in ga zato z največjo nestrpnostjo pričakujejo. In tako je včerajšnje »Jutro« z debelimi črkami prineslo in pozdravilo vest, da se bodo v najkrajšem času razpisale volitve v ljubljanski občinski svet, k čemur da bo prvi korak imenovanje nevtralnega državnega uradnika za občinskega komisarja; »Slov. Narod« pa demantira to vest kot preuranjeno in netačno in piše: »Politični položaj je danes tak, da se nam zdi malo verjetno, da bi notranje ministrstvo namero o izvedbi občinskih volitev v Ljubljani v bližnji bodočnosti izvršilo.« Oba, »Jutro« in »Narod« pa pri tem, kakor rečeno, poudarjata željo SDS, da se te volitve čim prej izvrše in udrihata po klerikalcih in radičevcih, ki da izkušajo na vsak način te volitve preprečiti. — Mislimo, da se je včeraj vsa Ljubljana, tudi kolikor je esdesarske, ki je to brala, od srca smejala, kakor smo se mi. Kajti tak švindel od znotraj in zunaj, kakor sta ga tu posla mali Morie in ata Narod, svetlože dolgo ni videl. Toda šalo na stran in oglejmo si stvar resno. Torej: »Jutro« prinese vest o razpisu občinskih volitev z veseljem, da bo izpolnjena s tem vroča želja SDS, »Narod« je pa demantira z žalostjo, da ne bo ta želja še izpolnjena. Zakaj ta komedija? To je takoj pojasnjeno: volitve v Trgovsko zbornico! »Jutro« se mora postaviti, kako je SDS napredna, demokratska, za avtonomijo vnet. Ona se raduje, da dobi Ljubljana spet nazaj avtonomijo; to je že res, da je ravno SDS Ljubljani avtonomijo odžrla, da je mogla na ta način ona gospodariti na ljubljanskem magistratu, ko ji meščanstvo tega pri volitvah nikakor ni hotelo dati v roke in ga ji tudi pri novih volitvah gotovo ne bo dalo; to je že vse res; toda SDS je tista, ki je za avtonomijo, za demokracijo, za napredek itd., klerikalci pa so nasprotniki vsega tega. Vidite to, vi volivci v Trgovsko zbornico, vedite to, vi meščani ljubljanski že vnaprej za prihodnje volitve. Saj vi spadate tudi vsi med tisti »neumni« slovenski narod, (berite »Jutro«!) in vse to verjamete. Toda SDSarji ne spadajo med ta neumni slovenski narod in so se silno prestrašili, ko so brali, da se bliža konec njihovega režimu. Zato pa jih je še isti dan pomirilo popoldansko glasilo SDS, češ da je položaj tak, da občinskih volitev še ne bo, kar je notranja srčna želja cele SDS, kakor je njena zunanja odločna zahteva, da se občinske volitve morajo razpisati. — Dobro sta uprizorila »Jutro« in »Sl. Narod« to burko v svojo in slovenske publike zabavo.

KONFERENCA DRŽAV ČLANIC STALNEGA MEDNARODNEGA SODNEGA DVORA.

Zeneva, 3. sept. (Izv.) Države članice stalnega mednarodnega sodnega dvora so se sestale na konferenco, da prouče pogoje, ki jih je stavila Amerika za svoj pristop. Od 48 članic se udeležuje konference 39 držav. Za predsednika je izvoljen Cisynga (Nizozemska), za podpredsednika Zumeta (Venezuela) in Bell (Nova Zelandija). Na prve tri pogoje, ki jih stavi Amerika, je konferenca pristala. Četrti pogoj pa predstavlja dvojno stvar. Prvič zahteva Amerika pravico, da lahko vsak čas kadar hoče odstopi od razsodišča, drugič pa garancijo, da se statut in pravilnik razsodišča ne izpremeni brez glasu in vednosti Združenih držav. Tudi ta dva pogoja bo konferenca najbrže sprejela.

PREPREČENA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Madrid, 3. septembra. (Izv.) Potniki v nekem vlaku, ki je peljal proti Franciji, so pri vožnji čez most Moncada zapazili, da se most preveč ziblje. Komaj je vlak zapustil most, se je ta zrušil. Ekspresni vlak, ki je stal v Barceloni za odhod proti Parizu, so še pravočasno obvestili o nesreči. Most je izpod jedla voda pri zadnjem deževju.

Kaj se godi doma

Trboveljska premogokopna družba ustavi obratovanje.

4000 rudarjev z družinami na cesti.

Nepričakovano je buknila vest, da bo Trboveljska premogokopna družba deloma popolnoma ustavila, deloma pa zelo skrajšala obrat.

Povod za ta korak je dalo brzojavno obvestilo prometnega ministra, s katerim odklanja nadaljnjo nabavo premoga od družbe in drugih privatnih podjetnikov.

Trboveljska premogokopna družba je imela z državno železnico pogodbo za stalno dobavo premoga. Ta pogodba je potekala 15. aprila 1926. Po preteku pogodbe pa ni hotelo ministrstvo za promet skleniti z družbo dolgotrajnejšega aranžmana, ampak samo do nadaljnjega. Ker je bilo ministrstvo mnenja, da je premog družbe predrag, je sklenilo, da bo nabavljalo premog potem kot javna družba. Ker je ministrstvo tudi trdilo, da so že izčrpani vsi tozadevni krediti, je poslala zveza rudarskih podjetij v Belgrad deputacijo s predlogom, da naj ostane v veljavi še do konca leta sedanja nabavna pogodba, podjetniki da pa bodo znižali ceno premoga približno za 30 odstotkov. Ministrstvo je akceptiralo ta predlog. Zakaj je sedaj brzojavno odpovedalo nadaljnjo dobavo, ni znano.

S to odpovedjo je najbolj prizadeta Trboveljska premogokopna družba, ker je dobavljala dnevno do 250 vagonov premoga v ko-

sih. Ker odpade dosedanj največji odjemalec — čez polovico vsakodnevne produkcije —, je ustavila družba v petek popoldne ob 15. uri obrat v Hrastniku, temu slede Kočevje, Rajhenburg in Laško. Obrat v Trbovljah in v Zagorju se bo pa zelo omejil, če se pogodba s prometnim ministrstvom ne obnovi, tako da bo ob delo do 4000 rudarjev. S to odpovedjo so prizadeti rudniki v Srbiji in Sloveniji, do čim imajo hrvatski podjetniki pogodbo, ki poteče šele koncem leta 1926.

Naj bo ozadje cele zadeve kakršnokoli: Ali da hoče država izsiliti ugodnejše nabavne pogoje ali pa da so kakšni drugi momenti, postopanje vlade ni v redu. Morala bi imeti drugačna sredstva in jih tudi ima, da bi dosegla svoj namen. Merodajni faktorji naj pomnijo, da so pri celi stvari najbolj prizadeti ubogi rudarji, njihove žene in otroci. Ti trpinji so že več kot eno leto vznemirjeni radi vednih redukcij. Pretežna katastrofa jih pa mora pahnuti v popolni obup.

Nujna zahteva cele javnosti je, da vlada in Trboveljska družba čimprej skleneta svoj aranžman, med tem pa naj ostane pri starem, da ne bo trpelo delavstvo, prometni in splošni gospodarski interesi Slovenije.

Požari.

V torek dne 31. avg. zjutraj ob pol 7. uri je začelo goreti pri Andreju Jankoviču, p. d. Matijevcu na Utiku pri Dobrovi. Pogorela je hiša, hlev in pod. Doma je bila samo stara mati in 4 otroci. Kdo je zažgal, se še ne ve. Ravno 14 dni poprej je gospodar zvečer našel pod kozolcem gorečo svečo na slami.

2. septembra ob 8 zvečer je začelo goreti pri posestniku Feliks Kralju v Martinji vasi pri Mokronogu. Le hišica je ostala, drugo je vse pepel.

Kako so prišli na sled poštnim tatovom.

Poročali smo že o tatvini poštnega sluga Šoterja v Mariboru. Policijo je opozorila Šotarjeva gospodinja, da pri njenem podnajemniku ne more biti vse v redu, ker zapravlja velike vsote denarja. — Gospodinja je še pred ovadbo policiji obvestila tudi poštni urad, kjer pa o tatvini niso ničesar vedeli. — Po mestu se govori, da preiskuje pošta še neko drugo afero in sicer gre baje za goljufije s paketi, ki pridejo po povzetju.

Policijska in nezgodna kronika iz Maribora.

Nesreča pri vojaških vajah. V Laiftersbergu pri Mariboru se je vadila četa vojakov ter pri tem streljala s slepihi naboji. Nekemu vojaku se puška slučajno sprožila in strel je pogodil vojaka Franca Valesa v desno stran prsi. Dasi je bil naboj samo slep, je dobil Vales vendar tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v vojaško bolnico. — Poškodba otroka. Poldruge leto star otrok se je igral v družbi starejših dečkov pri nekem starem čistilnem stroju, ki je last tovarnarja Faniča. Otrok je vtaknil ročico v vetrenjačo v trenutku, ko je drugi deček zavrtel ročico. Stroj je zmečkal otroku prste na roki. — Tatvina mleka. Neka mlekarica je prijavila, da ji je neznan tat odnesel vrče z mlekom med časom, ko se je mudila v hiši št. 17 v Majstrovici ulici pri neki stranki. — Zlobna poškodba. V noči od četrtega na petek so neki razgrajali poškodovali po mestu veliko število napisov, visečih pred trgovinami in

lokali. S palicami so pripognili železne držaje ter ponekod table sneli. — Tropo ciganov so prignali orožniki iz Selnice ob Dravi v Maribor v četrtek ter jih oddali policiji. Zaprli so jih v policijske zapore ter jih tu celi dan fotografirali ter jim snemali odtise prstov, zvečer pa so jih zopet izpustili. Cigani so doma iz okolice Slovenjgradca iz najbolj zloglasnih družin ter so osumljeni drznih vlomov na deželi, katerih jim pa ne morejo še dokazati. — Aretirana tatnica. Svoj čas je bil izvršen v zavod »Vesnac« vlom in ob tej priliki je vlomilec odnesel raznega perila in blaga za več tisoč Din vrednosti. Policija je sedaj izsledila neko žensko, pri kateri se je našlo nekaj ukradenih predmetov. Ženska je bila aretirana.

Razne nesreče in zločini.

Kmetje zaplenili avtomobil. V sredo zvečer se je odpeljal avtomobil, ki je last francoskega poslanika v Belgradu, pa je bil v Sarajevu v popravilu na vožnjo po Sarajevu proti Blažuju. Na nekem ovinku je zadel v kmečki voz in zlomil enemu konju obe nogi. Kmetje pa so takoj obstopili avto, prijeli šoferja in so ga pustili šele na intervencijo policije in ker je šofer obljubil, da bo plačal 1500 Din odškodnine. — Smrten kačji pik. Pastir Hadži Zahirovič je v okolici Mostarja pasel ovce in pri tem zaspal. Ko je spal, pa je prišla k njemu kača in ga ugriznila v nogo. Nesrečnež je še isti dan umrl. — Pretep radi zemlje. V vasi Umoljani v Bosni je 70letni Joso Habilović svoje lastno priče obdelovati velik kos vaškega pašnika. Zavistni sosedje so nalašč gonili tja živino, da je popasla njive. Prišlo je do težkega pretepa, tekmo katerega so starca tako pretepli, da so ga morali težko ranjenega prepeljati v bolnico. — Mednarodni vlomilec pod ključem. V trgovino v Dolgi ulici v Zagrebu je med opoldanskim odmorom vlomil premeten vlomilec Gherš-Heim-Lutchi. Lastnica trgovine je slučajno odšla v prostore, kjer je na svoje nemalo začudenje zagledala nepoznanega moža, kako spravlja v svojo listnico denar iz ročne blagajne. Slučajno mimoidoči redar je mogel še pravočasno prijeti prestrašenega vlomilca, kateremu se je v sled krikov trgovke res zelo mudilo.

Sloletnice in druge obletnice.

1. Sv. Ciril je umrl 14. februarja 869 v 42. letu, 50 dni potem, ko je bil v škofa posvečen. Iz tega sklepajo učenjaki, da je bil rojen leta 826. ali pa 827. Na velehradskem sestanku so letos sklenili, da bodo 1100letnico Cirilovega rojstva obhajali slovesno drugo leto, 1927.

2. L. 976. (950letnica). Henrik Prepirc, bavarski vojvoda, je bil radi vstaje, ki jo je povzročil zoper cesarja Otona II., odstavljen in izobčen. Nato je Bavarsko dobil švabski vojvoda Oton, Karantanijo in Veronsko marko pa Henrik mlajši, sin bivšega karantanskega vojvode Perhtolda in njegove soproge Biletrude (Kos, Gradiivo, II, 349).

3. L. 1276. (650letnica). Koroški vojvoda Ulrik je l. 1269. umrl. Za dediščino sta se pogajala njegov brat Filip, oglejski ožak, in češki kralj Otakar. Nastal je boj, v katerem je zmagal Otakar. S tem je zavladal na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem. Zaradi nasprotstva velikašev se je pa l. 1276. odpovedal tem deželam v dunajskem miru 25. novembra.

4. 1476 (450letnica). Na dan pred sveto Marjeto 1476 (11. julija) so turški konjeniki skozi Hrvaško pridrli do Brezice. Ker niso mogli čez Savo, so krenili proti kartuzijanskemu samostanu v Pleterjah. Samostana se niso mogli polastiti, zato so prodirali dalje proti Novemu mestu, potem pa čez Bloke,

Cerknico, Postojno, Vipavo proti Gorici. Od tu so jo udarili čez Črni vrh in Ziri v loško okolico, Polhov gradec in Logatec. Na tej poti so Lož zapalili in se preko Kočevja povrnili domov. En del pa je šel pri Krškem čez Savo in plenil po Južnem Štajerskem, okoli Rogatca, Pilštajna, Kozjega, Sevnice in Brezice. Še isto leto so Turki drugič pridrli na Slovensko četrtek pred sv. Kozmom in Damijanom. Udarili so jo ob Savi na Gorenjsko in šli čez Belo peč na Koroško, prepičali Zilo in pri Beljaku Dravo ter strašno razsajali po ubogi deželi. Od Vrbskega jezera do Velikoveca je ostalo le malo hiš; vse so požgali. Preko Slovenjgradca in Celja so odšli zopet proti Krškemu dalje.

5. L. 1526. (400letnica). L. 1526. 29. avgusta je pal pri Mohaču v boju proti Turkom Ludovik II., kralj češki, ogrski in hrvatski. Za njegovo dediščino sta se borila vojvoda erdeljski Ivan Zapolja in avstrijski vladar Ferdinand I. Čehi so takoj priznali Ferdinanda za svojega kralja, Ogrji so se pa razcepili. Večina velikašev je kronala v Stolnem Belemgradu Zapoljo za kralja, manjšina pa se je v Požunu izrekla za Ferdinanda. Prav tako needinio so bili Hrvatje. Nastali so hudi boji, ki so škodovali posebno Zagrebu, središču boja. Ferdinandovim četam je v Zagrebu načeloval Nikolaj grof Thurn. Na pomoč mu je prihitel tudi ljubljanski škof Krištof Ravbar. Zapolja se je zvezal s Turki, ki so prišli leta 1529. celo do Dunaja in ga oblegali.

6. L. 1526. je bila dozidana cerkev svete

Čevlje za šolsko mladino

26-30 31-35 36-39

60-95-135

D. 60, D. 95, D. 135

Jos. Martinc, Maribor, Gosposka 17
„Humanik“, Celje

Izpred sodišča

Slabo spričevalo. »Marija Gros, doma ste na Hudem, pa pravijo, da ste tudi huda.« — »Kaj bi ne bila huda, če da župan slabo spričevalo moji sinah. To ni prav gospod in tudi vi bi mu zamerili.« — »Ja, pa se ne sme tako govoriti.« — »No župan Klemenčič, kaj vam je rekla Grosova?« — »In povedal je župan, da ga je žena prav grdo nahrušila radi spričevala in da mu je tudi očitala, da je dobila ravno radi tega slabega županovega spričevala 2 mesca več zapora. In zabrusila mi je, da ne znam drugega delati kot slaba spričevala. Ker pa se župan kot uradna oseba ne sme tako žaliti, je bila obsojena huda žena na 100 Din kazni ali na dva dni zapora, če ne bo plačala kazni.

Smrten nesreča pri litjskem mestu. Dne 9. maja je trčil delavec Alojzij Prah iz Andra pri Litiji pri litjskem mestu s svojim dvozprenim vozom v zapravljenček, katerega je vozil France Cerar. V njegovem vozu pa je sedela 70letna žena Marija Stablova. Žena je vsled sunka padla z voza in sicer tako nesrečno, da je dobila težke poškodbe na glavi. Pripeljali so jo v Ljubljano v Leoniče, kjer je žena peti dan po nesreči umrla. Voznika Praha je tožilo vsled tega državnopravdnitvo, da je zagrešil pregrešek zoper varnost življenja po § 335 in je predlagalo senatu obsodbo. Mož se je zagovarjal, da ni zakrivil nesreče vsled nepazljivosti, marveč da se je zgodila nesreča ker je imel iskrene konje in ker je tam ozka in nevarna cesta. In res so sodniki uvideli, da mož ni kriv, in so ga opustili, zakaj se jim je tudi prav lepo zahvalil, češ da je njemu samemu težko, da se je moralo tako zgoditi in mu je žal za ženo. Četudi je bila še precej priletna, pa je morala tako nesrečno končati.

Vsak sedem dni zapora! Tako se je glasila sodba proti Petru Urbaniju, mizarju iz Doba pri Moravah in delavcu Francu Grošlju. — Vojaški begunci se ne smejo podpirati, tako pravi paragraf 97. k. z. Obtožena sta bila namreč, da sta dala vojaškemu beguncu Antonu Plankotu, prostaku 40. pešpolka v Ljubljani na begu obleko, čevlje in pa večerjo. — In rekel je Urbanija: »Smilil se mi je revež in dal mu je en star ponošen klobuk moj sin, moj tovariš en star suknjič in pa malo večerje smo mu dali. Saj veste gospod, da če sedimo pri večerji, ne bomo pustili tulca, da bi nas gledal, in rekla mu je žena naj prisede in naj je.« — Žena pa je rekla kot priča: »Verujte mi gospodje, res se mi je fant smilil. Jokal je tam na klopi pri peči in je tožil kako grdo so z njim ravnali in kako je slabo jedel. Tepli so me, jaz pa tega nisem zmogel več prenašati in ves obupan sem odšel. Cel dan sem taval brez jedi okoli in še v strahu sem bil, da me zalotijo. In rekel mi je moj mož: Fant potpi in pojdi sam nazaj. Kdor se sam zglaš, temu je kazen odpuščena. Lepo ga je poučil, toda fant ni maral za to in je rekel, da se boji. — In rekla sem tudi možu: »Ti glej, daj mu, če imaš, jaz pa sem ga povabila k mizi, saj ne veš kako je z njim in kakšen je ta človek. Še zažge nam lahko, če ga kar praznih rok spodimo, saj vidiš, da je revež in ves obupan. — No in poklical je Grošlja in ta mu je dal eno staro suknjo. — Pa malo je pojedel. Pustil je pri nas kapo, bluzo, jer-

men in bajonet, pa je izginil v temno noč. Usmilil smo se ga, ker se nam je res smilil, pa smo mu pomagali. Zato jih ne kaznujte gospodje. — Toda žena je dosegla baš nasprotno, ker je dejanje potrdila in so jih sodniki morali kaznovati.

Komunistična partija Jugoslavije. Te dni je vršila pred senatom deželnega sodišča zanimiva obravnava proti Albertu Hlebcu, novinarju in Francetu Peterkoviču, zasebnemu uradniku, oba iz Ljubljane. Obtožena sta bila, da sta sporazumno in v dogovoru pisala in širila te-le spise in liste: 1. Parole za prvi maj, posnete iz ilegalnega lista »Biltone«. 2. Navodila za proslavo prvega maja. 3. Pomnoženi majniški manifest in 4. Resolucija »Mednarodne Rdeče pomoči«. — S tem sta, kot jih je tožilo državno pravdnitvo, ogrozila javni mir. Peterkovič pa je bil še obtožen, da se je imenoval »Delavskega listac«, ki se je tiskal v Kočevju, pismeno dogovoril z uredništva berlinske »Rothe Fahne« in moskovske »Pravde«, ki zastopata tendence komunistične internacional. propagande, za izmeno listov in je stopil s tem z inozemstvom v zvezo zato, da bi se od tam dobila pomoč za tajno komunistično organizacijo v Ljubljani. Tednik »Delavski kmečki list«, ki se je tiskal v Kočevju, je bil radi odkrite in prikrite komunistične propagande ustavljen in to je dalo povod, da se je vršila hišna preiskava v uredništvu in upravnistvu tega lista na stanovanju obtoženca Peterkoviča v Ljubljani, kjer so našli ves ta inkriminirani material. Tam so dobili tudi razne revolucionarne manifeste in nekaj prepovedanih brošur »Ljening«, »Delu čast in oblast« in podobnih propagandnih spisov. Po daljših zasliševanjih raznih prič sta bila obtožena oproščena, ker se jima ni mogla dokazati od državnega pravdnitva očitana krivda in ker ta dokaz tudi ni bil doprinešen. Po razglasitvi sodbe se je državni pravdnik pritožil in zato morata ostati obtožena kljub opustitvi sodbi v zaporu, ker je po zakonu o zaščiti države preiskovalni zapor za take osumljence obligaten.

K ČISTI OBLEKI RABITE ČISTO OBUDEV

Moški 99° - Ženski 65° -
Otroški 49° -

Bata

DNE 5. SEPTEMBRA BO OKROŽNA PRIREDITEV V DOMZALAH. NAJBOLJ ZANIMIVA TOČKA BO TEK NA 1000 METROV!

Zoisom posrečilo dobiti dovoljenje, da je smel profesor Metelko poučevati slovenščino bogoslovce. S tem je podal podlago Metelkovi slovenski slovnici, ki je izšla l. 1825. Ravnikar je napravil tudi dijaške ustanove za dijakke s Kranjskega in Primorskega.

9. L. 1826. (100letnice). Med drugimi stoletnicami praznujemo letos tudi stoletnico rojstva bivšega notarja v Litiji Luke Svetca, pisatelja, jezikoslovca in politika; Josipa Furlanija iz Dornberga, duhovnika in pisatelja na Goriškem; Vojteha Kurnika, stoljarja v Ljubljani, roj. v Trzinu, narodnega pesnika; dr. Josipa Ulage, dekana v Konjicah in pisatelja dr. Lavoslava Vončina, bogoslovnega profesorja v Ljubljani in pisatelja.

L. 1826. je bila posvečena župna cerkev v Predosljih. V. S.

K PLATNENI OBLEKI KUPITE PLATNENO OBUDEV

Moški 99° - Ženski 65° -
Otroški 49° -

Bata

Marjete v Zlebeh nad Medvodami; zato so tam letos obhajali 400letnico.

7. L. 1726. (200letnica) je izšla prva slovenska pratika z naslovom Nova Crainska Pratica, Na Lejtu MDCCXXVI. Natisnjena je bila v Augsburgu. Posleje je izhajala menda vsako leto.

8. L. 1726. je bil pri nas zelo hud mraz do sv. Jurija. Ozimina je pozebla. Prosa in ajde je bilo dosti. Začetek novembra je stal mernik ajde le šest petic. Vina je bilo mnogo, ker je bilo od avgusta do oktobra lepo vreme.

L. 1776. (150letnica). Matej Ravnikar je bil rojen na Vačah 20. septembra 1776. Po nasvetu kaplana Jurija Štenderja so ga starši dali v ljubljanske šole, kjer je sijajno izdelaval. L. 1802. je bil posvečen v mašnika ter imenovan za profesorja v bogoslovnici. Od l. 1805. dalje je bil tudi učitelj verouka na liceju in dijaški propovednik. Kmalu je postal tudi semeniški ravnatelj. L. 1817. je bil imenovan za kanonika, ravnatelj v semenišču pa je ostal do l. 1823. L. 1827. ga je vlada imenovala za gubernijalnega svetnika in poročevalca v duhovskih in šolskih svareh. L. 1831. je postal tržaško-koprski škof. Po 14letnem škofovanju je umrl 20. novembra 1845.

Ravnikarja imenujemo očeta slovenske proze, ker je prvi učil, da se mora pismeni jezik naslanjati na narodno govorico in se je tudi sam ravnal po tem pravilu. Zaslovel je zlasti l. 1815., ko je izdal »Zgodbe sv. pisma za mlade ljudi«. L. 1817. se mu je z baronom

Dnevne novice

★ Za našega poslanika v Pragi je imenovan dosedanj poslanik v Varšavi Branko Lazarevič, za poslanika v Varšavi pa dosedanj praški poslanik Ljuba Nešić.

★ V ljubljanski tobačni tovarni je imenovan za šefa oddelka Franc Aleš, doslej šef oddelka v tobačni tovarni v Banjaluki.

★ Ukinitev generalnih direkcij v finančnem ministertvu. Finančno ministertvo je odredilo, da se ukinejo vse generalne direkcije, razen generalne direkcije računovodstva. Vsled tega bo prenehala poslovati generalna direkcija carin in bo na njenem mestu poslovalo samo ravateljstvo carin v Beogradu.

★ Centralne carinske blagajne v Mariboru in na Sušaku bodo ukinjene. Mariborska blagajna bo razdeljena med zagrebško in ljubljansko glavno carinsko blagajno.

★ Strossmayerjev spomenik v Zagrebu bo stal, kakor je sedaj odločeno, na Akademskem trgu, dasi so se mnogi izrekli zato, naj bi se spomenik postavil pred univerzo, ki je največje delo Strossmayerjevo. Dela bodo končana koncem septembra in se bo izvršilo slovesno odkritje sredi oktobra.

★ Občni zbor Društva kmetijskih strokovnjakov. Dne 18. in 19. septembra se bo vršila v Mariboru letna redna skupščina Društva kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast. Prvi dan je določen za oficijelne del skupščine s poročilom sedanjega odbora in izvolitvijo novega odbora. V nedeljo se vršijo v srednji vinarski šoli strokovna predavanja, popoldne pa družabno-poučni izlet v okolico. Društvo je naprosilo ministertvo železnice za ugodnost polovične vožnje udeležencem in kmetijsko ministertvo za dnevni dopust za one tovariše, ki so v državni službi. Za prenočišča bo po možnosti pod ugodnimi pogoji preskrbljeno. Prijave za prenočišča, kakor za skupen obed in skupno večerjo je poslati najkasneje do 15. septembra društvenemu odboru.

★ Umrla je 1. septembra v Šmartnem pod Smarno goro g. Marija Aleš, rojena Brodar, teta g. poslanca Brodarja. Naj v miru počiva!

★ Število udeležencev za prva dva tečaja o brezalkoholnem gospodarstvu (ponedeljek in torek) je že polno. Prijave se sprejemajo še za tečaj, ki se bo vršil v četrtek dne 9. t. m. Nikar ne zamudite prilike z obiskom razstave združiti udeležbo na tem tečaju, ki vam bo nudil mnogo koristnega in poučnega! Prijave sprejema »Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

★ Takoj napišite dopisnico ter se prijavite za tečaj »Brezalkoholne Produkcije«! Če tega ne storite, se boste kasneje kesali!

★ Velika razstava plemenskih konj bo na prostoru Ljubljanskih velesejma dne 5. septembra. Razstavljenih bo okrog 130 najlepših živali, ki jih premore naša dežela. Z razstavo je združeno premovanje.

★ Dva tečaja za konserviranje sadja se vršita na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, in sicer: a) od 22. do 25. septembra t. l.: štiridnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave; b) 28. septembra t. l.: enodnevni tečaj za napravo sadnih sokov in brezalkoholnih pijač. V obeh tečajih je pouk teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 9—12 in od 14—17. Zanimanci obojega spola, ki se žele enega ali drugega tečaja udeležiti, naj prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 20. septembra t. l. direkciji srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

★ Pošto v Mokronogu prekladajo kakor mačka mlade. Izseliti se mora, občina ji je dala lokal v stari šoli, poštar pravi, da je premajhen. Trg ji je ponudil lepo sobo v sodnihi, pa ne pusti davkarja; sedaj se bo selila naša pošta v prvo nadstropje dvorišne hiše, dostop bo po dolgih in strmih stopnicah, telefon bo

za leeno pregrado — tržanom je pa dana priložnost navaditi se v hribe laziti.

★ Obiskovalcem razstave v Filadelfiji. Naš izseljeniški komisar v Newyorku opozarja interese na strogost in nezaupnost ameriških priseljeniških oblastev nasproti tujcem, ki prihajajo v Združene države na začasn timerisk obisk po opravih ali kot popotniki. Potnikom, ki nimajo dovolj denarja, oblastva nerada verjamejo, da prihajajo na kratek obisk za zabavo ali po opravih. Potnik, ki je bil že kdaj zavržen, bo gotovo zavržen tudi drugič. Če nima karte za nazaj, vzbuja sum; če nima niti denarja zanj, bo zavržen. Nepismeni gredo vsi nazaj. Če potnik navaja enkrat en vzrok obiska, enkrat drugega, mu ne bodo zaupali. Če izjavi, da je doma posestvo prodal, bo šel nazaj. Če izjavi, da gre v Filadelfijo, pa ne ve, da je tam razstava in ne ve, kaj pomeni, bo zavržen. Če na vprašanje priseljeniških organov odgovarja, da bi rad ostal v Ameriki, če bi mogel, velja to kot dokaz, da hoče trajno ostati; odklonili ga bodo. Potnike, ki nimajo dosti denarja, ravno tako. Od nekaterih zahtevajo kaveljo, da bodo o pravem času odpotovali iz Zedinjenih držav; najmanjša kavelja je 500 dolarjev; lahko pa mnogo več. Na to je treba biti pripravljen. Če pa lahko položijo kaveljo, pa s tem še ni rečeno, da te bodo pustili skozi. Kdor noče upoštevati teh navodil, potuje na svojo odgovornost in se naša predstavništva ne bodo mogla uspešno zavzeti zanj. — Odsvetuje se tudi, nesti s seboj kako blago za prodajo v Ameriki. Carina znaša do 98 % vrednosti.

★ Državni uslužbenci, vpokojenci itd. lahko dobijo svoje zaostanke (razliko) že ta mesec izplačane, ako želijo. Vsak naj naroči srečke bogate loterije prostovoljnega gasilnega društva v Kozjem, in ako mu bo sreča mila, lahko dobi dne 26. septembra t. l. krasen dom s posestvom, vinograd itd. — Srečke se dobijo pri vseh gasilnih društvih.

★ Za rezervne častnike. Čl. 295. zakona o uredbi armade in mornarice iz l. 1923. se glasi: »Častnikom, podčastnikom in vojaškim uradnikom v armadi in mornarici, ki se zdravijo v domači oskrbi, pripada brezplačno zdravljenje; isto velja za njihove rodbinske člane; tudi imajo pravico do brezplačnih zdravil. V državnih bolnicah imajo častniki, kapelniki in stalni vojaški duhovni, podčastniki, korporali in prostaki brezplačno zdravljenje. Ravnotako imajo vsi našteti v prvem odstavku tega člena, kakor tudi njihovi rodbinski člani, zasigurano oskrbo in zdravljenje v kopalščih, sanatorijih in drugih klimatskih krajih v tuzemstvu pod pogoji, ki jih predpiše minister za armado in mornarico. To velja tudi za rezervne častnike, ki so se udeleževali vojska. — Po prizadevanju Združenja je bil za izvršitev te zakonite odredbe v državni proračun za 1926-27 vnešen znesek 2.400.000 Din, in sicer v oddelek 888, poz. 3. V ministertvu za armado in mornarico se izdeluje sedaj pravilnik za uporabo tega kredita. Združenje je povzelo potrebne korake, da se te odredbe po-

enostavijo, da bi se laže prišlo do pomoči, ki nam jih nudi zakon. Ko bo ta pravilnik izšel, bo združenje še posebej seznanilo člane z njegovo vsebino.

★ Še za rezervne častnike. Članom združenja rezervnih častnikov je samoupravni okrožni odbor podrinske oblasti z odlokom SO štev. 85-1926 odobril 50 % popust na železniški progi Šabac-kopališče Koviljača za potovanje tja in nazaj, ako potujejo radi kopališkega zdravljenja. Pri postajni blagajni zadostuje, da se članstvo izkaže s člansko izkaznico.

★ Odkritje spominske plošče prvemu rektorju zagrebške univerze Matiji Mesiču se bo izvršilo 8. septembra v njegovem rojstnem mestu v Brodu ob Savi.

★ Proslava sv. Frančiška Asiškega v Bosni. Z odobrenjem hercegovske škofa se bo praznoval v Hercegovini god sv. Frančiška Asiškega kot zapovedan praznik. Na predvečer bodo žgali kresove. Na praznik pa se bodo vršile v 16 krajih velike svečanosti, pri katerih bodo zbrani ljudje iz 50 župnij.

★ »Službene novine« prinašajo v številki 196: Pravilnik za izvršitev odloka ministra za agrarno reformo štev. 26.156 z dne 24. julija 1926 o brezplačnem prevozu naseljencev in njihovega inventarja. Pravilnik o ureditvi in poslovanju »Državne zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani«. Pravilnik o ustanovitvi, organizaciji in delu Higijenskega zavoda s šolo narodnega zdravja v Zagrebu.

★ Zupanstvo občine Račna, okraj Ljubljana okolica, naznanja, da se bo vršil jesenski sejem za živino in blago v ponedeljek, dne 6. sept. t. l. v Čušperku pri postaji. Prvi sejem je bil zelo dobro obiskan, ker je kraj jako pripraven za nakupovalce živine, ker le-ti lahko isto nalože takoj tam na železniške vozove. Vabimo vse prodajalce in kupce, da posetijo naš sejem v obilnem številu.

★ Elektrifikacija Zagreba. V Zagrebu živahno delajo pri polaganju novih električnih kablov. Dosedaj je položena 45 km dolga električna mreža kablov, pri zračnih električnih vodih pa so porabili dosedaj že 10.000 kg bakra. Ponekod se zamenjujejo stari vodi, priklapljenih pa je tudi 2700 novih odjemalcev in za razsvetljavo ulic je nameščenih 78 novih obločnic.

★ Velike iznajdbe so popolnoma preobrazile svet. Vsak dan čitamo o novih izumih. Tako na primer čitamo vest, ki je vseskozi resnična, da zamoreš za borih 10 Din dobiti dandanes že nov, štirisedežni avto, mladega konja, radio-aparat, molzno kravo, obleke, perilo itd. s srečko izvredno bogate loterije »Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami«. Vseh dobitkov je 1000. Če naročiš 100 srečk, si na lahek način zaslužiš 400 dinarjev, če pa naročiš 10 srečk, pa dobiš 3 srečke brezplačno. Piši samo dopisnico na »Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. gorami«, ki ti naročene srečke takoj pošlje.

★ Odkritja spomenika dobrovoljcev v Dobruži se bo udeležilo tudi 50 češkoslovaških dobrovoljcev.

★ Razširjenje zagrebškega vodovodnega omrežja. Tekom letošnjega leta je mestna ob-

čina živahno delala tudi na razširjenju vodovoda. Sedaj so tudi že skoro vsa predmestja preskrbljena z vodo. Letos so položili nad 7000 metrov novih cevi.

★ Španski poslanik iz Rima obiskal Reko. V četrtek je obiskal španski poslanik v Rimu markiz Della Vignaza Reko. Sprejeli so ga slovesno in reški prefekt mu je priredil svečan banket, katerega so se udeležili tudi častniki z španskih vojnihi ladij, ki so zasidrane v reški luki.

★ Za fotografsko razstavo v Splitu, kjer so razstavljene fotografije iz vseh pokrajin naše države, se je zanimal tudi dvor in je naročenih večje število lepih fotografij.

★ Usodepolno. Za marsikoga je bila malenkostna zamuda usodepolna in mu povzročila veliko nesrečo. Tako se zna zgoditi tebi, če ne naročiš in plačaš pravočasno srečk izobraževalnega društva na Breznici, ki stane vsaka samo pet Din, z njo pa lahko zadeneš sobno opravilo iz trdega lesa, šivalni stroj, kolo, slamoreznicu, kuhinjsko opravilo, žepno uro z verižico itd. Vseh dobitkov je nad 500 v vrednosti nad 50.000 Din. Le še malo časa je do žrebanja. Hiti, da ne zamudiš.

★ Promet tujcev v Splitu. Meseca avgusta je obiskalo Split nad 3000 tujcev. Največ jih je bilo iz Avstrije in Nemčije.

★ Novi konzulati za naše izseljence. Ministertvo za zunanje zadeve je odredilo, da se v Južni Ameriki in v Avstraliji ustanovi več konzulatov v krajih, kjer bivajo naši izseljenci.

★ Avtomobilni promet v Zagrebu. V Francovi ulici bodo zgradili veliko avtogaražo, v kateri bo prostora za 50 avtomobilov, katere bo nabavila invalidska zadruga.

★ Od 28. avgusta do včetrš 15. septembra nudi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina & Ko., Tržič vsem konsumentom izredno priliko za nakup vsakovrstne obutve po znatno nižjih cenah. Ta ponovna odločitev zasluži izredno pažnjo osobito od strani starišev šolske mladine, ki se jim nudi ugodna prilika, da si za nizko ceno nabavijo čevlje najboljše kvalitete.

★ Najboljši čevlji za otroke in dijake domačega izdelka se dobijo le v trgovini Zibert, Prešernova ulica.

Ljubljana

© Rojstni dan prestolonaslednika Petra dne 6. septembra t. l. se proslavi v celi državi na svečan način. V ta namen se vrši tega dne ob 10. uri v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja slovesna služba božja z molitvami za kralja, kraljico, prestolonaslednika in ves kraljevski dom. V tukajšnji pravoslavni kapeli je isti dan slovesno »blagodarjenje« ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri.

© Važno za rezervne častnike. Vsi rezervni častniki, ki se nahajajo v civilu, se imajo udeležiti v uniformi slovesne službe božje v stolni cerkvi sv. Nikolaja na rojstni dan prestolonaslednika Petra dne 6. t. m. ob 10. uri. Pravoslavna slovesna služba božja se vrši ta dan ob 9. uri v kapeli belgijske vojašnice, pri kateri imajo prisostvovati vsi rezervni častniki pravoslavne vere. Obleka službena z ešarpo.

© Koncert vojaške godbe se bo vršil na velesejmu ob priliki otvoritve danes od pol 10. do pol 11. ure popoldne. V nedeljo dne 5. sept. bo na razstavi promenadni koncert od 11. do 12. ure.

© Ugodnosti otrokom za vstop na Pokrajinsko razstavo od 4. do 13. septembra 1926. Uprava velesejma hoče omogočiti vstop na Pokrajinsko razstavo prav vsem redbinam vseh slojev. Zato je dovoljen otrokom do 8. leta v spremstvu staršev prost vstop. Šolska mladina, ki obišče razstavo v skupinah pod vodstvom svojega učiteljskega ima 70 % popust, torej pride na vsakega samo 3 Din vstopnine. Ogled te razstave, ki je prva naša Pokrajinska v tako velikopotezni zasnovi, bo

se nudi razstavljalcem na jesenskem velesejmu!

Potom »Slovenca« najuspešnejše seznanjajo širšo javnost o razstavljenih predmetih. Nedeljska kakor tudi vse številke prihodnja bodo prinašale tozadevne oglase. Ne zamudite te ugodne prilike!

Nekaj o mariborski požarni brambi in reševalnem oddelku.

Maribor, 3. septembra.

Požarna bramba.

Po letu 1848 so se začele po štajerskih mestih razvijati prostovoljne požarne brambe, ki so izšle prvotno iz telovadnih društev.

Mariborsko požarno brambo je ustanovil 17. marca 1871 mestni telovadni učitelj Rudolf Markl. Koj ob ustanovitvi je štela požarna bramba 103 člane. Meščani so darovali s prostovoljnimi prispevki tej organizaciji, ki pri njenem rojstvu 2800 goldinarjev in so se nabavila s tem zneskom najbolj primitivna gasilna sredstva, ki so bila tedaj znana. Od leta do leta se je naročilo vedno kaj novega. V prvih letih so mariborski gasilci veliko trpeli, ker društvo ni imelo konj, ampak je mostvo vozilo brizgalne in lestve lastnoročno. Mesto ni imelo vodovoda in se je moralo vodo dobivati iz Drave.

Prvo parno brizgalno je dobil Maribor 1879, a še tedaj ni imela požarna bramba lastnih konj, ampak je bila navezana na izvoščake in dobro voljo meščanov, ki so imeli konje. Se le komaj leta 1895 si je bramba toliko prihranila, da je kupila kar tri pare konj.

Moderniziralo se je mariborsko gasilstvo

L. 1899, ko je bila kupljena še danes rabljiva velika parna brizgalna in železen voz za vodo.

Veliko naporov je odvzel vedno požrtvovalnim mariborskim gasilec vodovod, ki je začel obratovati L. 1902. Z otvoritvijo vodovoda se je moderniziralo poleg brizgalne gasilno orodje in sicer leto za letom.

L. 1913. si je nabavila bramba prvi gasilni avtomobil, a je organizacija glede modernizacije med vojno spala in se ni v teh krvavih letih naročilo nič kaj posebno novega in modernega. Po prevratu L. 1919. se je začela mariborska požarna bramba zopet izpopolnjevati z novimi in času primernimi gasilnimi predmeti.

Velikanski požar Francovega mlina 26. febr. 1922 je dokazal, da sicer modernizirana požarna bramba nikakor ni opremljena z gasilnimi sredstvi, ki bi bila kos tako ogromnemu požaru. Še le po tem požaru in sicer L. 1923. je dobila bramba sedanji avto — turbinsko brizgalno, ki je za Maribor in okolico neprecenljive vrednosti.

Od L. 1923 je bramba začela prodajati zastarele manjše brizgalne in jih nadomeščati z motornimi. L. 1926 je bil kupljen nov osebni avto, kmalu za tem avtomobil za podeželske požare in pred dnevi še en tovrstni avto za prevažanje cevi.

Danes je mariborska požarna bramba ena najbolj modernih opremljenih v naši državi, popolnoma in za sedanje razmere zadostno avtomobilizirana.

Reševalni oddlek.

V najtesnejšem stiku s požarno brambo je mariborski reševalni oddlek, ki je bil organiziran in ustanovljen L. 1908. Takoj začetkom so požrtvovalni Mariborčani opremlili reševalni oddlek z vsem potrebnim, da je začel malodane takoj po ustanovitvi delovati na občno korist in zadovoljnost. L. 1910 je imel oddlek že dva rešilna voza, katere so vlekli seve konji. Še le med vojno se je pokazalo, da konjska vprega nikakor ni zadostna za prevoz tolikega števila bolnih in ranjenih in tako je dobil oddlek L. 1915 nov, veliki rešilni avto, ki je prevozil od 1915 do prevrata nad 100 tisoč ranjenih in bolnih vojakov. Danes ima reševalni oddlek še en avtomobil, ki je bil kupljen aprila 1925. Z dvema avtomobiloma opremljeni oddlek je sedaj kos težavni in požrtvovalni nalogi: prevoza ponesrečencev in težko bolnih iz mesta ter okolice v splošno bolnico.

Mariborska požarna bramba in reševalni oddlek sta bila od njunega početka do danes na višku. Gotovo ga ni bilo Mariborčana pred prevratom, ki bi bil lahko količkaj kritiziral mariborske gasilce in isto pohvalo glede točnosti in požrtvovalnosti kakor pred prevratom zaslužita ti omenjeni organizaciji tudi v novi državi.

Malokatero mesto v Jugoslaviji se tako lahko z yso sigurnostjo zanese na točnost in

požrtvovalnost ob vsaki uri in vsakem vremenju na požarno brambo in rešilni oddlek kakor ravno obmejni Maribor!

Stotniki mariborske požarne brambe in zdrav-

niki rešilnega oddelka od početka do danes:

1871 Rudolf Markl, 1871 Julij Reitter, 1872 Zettel, 1873 Eduard Janschitz, 1882 Karol Zeitelberger, 1885 Dominik Faleskini, 1887 Josip Martini, 1892 Ferdinand Šosterič, 1893 Gustav Scherbaum, 1901 Franc Auer, 1902 Alojzij Horschinec, 1904 Josip Racek, 1910 Alojzij Hett, 1919 Karol Robaus, 1923 Ivan Voller. Zdravniki rešilnega oddelka od 1908: Josip Urbaček, starejši, dr. Josip Urbaček, mlajši in dr. Karol Ipavc.

K BELI OBLEKI
KUPITE BELO OBUTEV

Moški 99°- ženski 65°-
Otroški 49°-

Bata

Kakor je delala že Vaša stara mati. bilo je pravilno.

Kuhala ie svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek
k zrnati in žilni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

v mladini gotovo vzbudil samozavest in ponos ter vcepil v mlada srca veselje do dela. Naj ne bo staršev, ki ne bi mladini privoščili, da si ogleda to razstavo. Naše požrtvovalno učiteljstvo pa naj mladino opozori na to prireditel, ter jo v skupinah pripelje na ogled.

○ **Promenadni koncert** nar. žel. glasbenega društva »Sloga« se vrši v Zvezdi v nedeljo dne 5. t. m. od 11. do 12. ure.

○ **Ceskoslovenská obec.** V soboto 4. t. m. ob 9 hod. večer v Zvezdi prednáši náš člen p. R. Ryška o Vsesokolském sletu v Praze. Súčasně se všichni. Gostje dobrodošli.

○ **Instrumentalni pouk.** V zadnjih letih posveča naša Glasbena Matica posebno pozornost razširjenju instrumentalnega pouka in to ne le v violini in klavirja, temveč v prvi vrsti tudi drugih orkestralnih instrumentov. Kakor je razveseljivo dejstvo, da je klavirski pouk zelo številno obiskan, moramo žal poudariti, da ne moremo tega trdit o violinskem pouku. Število violinskih učencev je za naše razmere še razmeroma malo in naša naloga je, da ta pouk populariziramo. Na konservatoriju in na glasbeni šoli deluje več priznanih strokovnjakov, tako profesorji Šlais, Vedral in Jeraj, dalje na novo je došla letošnje leto gđc. Vida Jerajeva, absolventka Šlaisove šole ljubljanskega konservatorija, ki je nadaljevala svoje študije na konservatoriju v Parizu, in pa g. Ivan Trost, koncertni mojster opernega orkestra. Tudi iz praktičnih ozirov moramo priporočati violinski pouk, ker pridejo absolventi tega predmeta kaj hitro do kruha in to do dobrih službenih mest. V tem pogledu bi izmed seznama Maticinskih gojencev lahko navedli več pozitivnih faktov. Dalje opozarja vodstvo šole in odbor Matice na instrumentalni pouk iz čela, kontrabasa, flavte, oboe, klarineta, fagota, roga, trobente, pozavne in orgel. Ves ta pouk uživajo lahko gojenci na konservatoriju do umetniške popolnosti, to je do praktične izvežbanosti za orkestralno službo. V tem pogledu je pri nas zelo odprto polje in brez dvoma je, da pride vsak absolvent takoj do dobrega službenega mesta v naši državi. Odbor Glasbene Matice dovoljuje tudi posebne ugodnosti za ta pouk. Podrobnosti se zvedo v konservatorijski pisarni. Vpisovanje v šolo in konservatorij se vrši danes od 9. do 12. in od 15. do 17. pop.

○ **Cigani.** V ljubljanski okolici se je nastanilo kar na prostem zopet več ciganskih družb. Podnevi se potikajo po okolici, popravljajo kolle in piskre, babe in otroci pa pohajkujejo okrog in kradejo. Posebno veliko trpe sadni vrtni in drugi različni vrtni in poljski nasadi. Napravili so ljudem že veliko škodo in umestno bi bilo, da bi se varstvene oblasti malo bolj pobrigale za te nevarne postopače in jih razgnale iz in izpred mesta.

○ **Drobne policijske vesti.** Včeraj je aretirala policija tri osebe in sicer enega radi postopanja, enega ker je prišel brez vsakih dokumentov iz Italije in je sumljiv, da je kot nevaren človek pobegnil in se izmuznil italijanskim oblastim, in pa enega radi tatvine. — Dalje je bilo prijavljenih več slučajev tatvine, goljufije, kršenja nočnega miru in prekrščenja policijske ure.

○ **Huda nasprotnica pasjega kontumaca.** Neka ljubljanska gospa je bila včeraj povabljen na policijo in sicer radi tega, ker je vodila po mestu psa brez nagobčnika. To je čudna gospa. Bila je že desetakrat radi tega prijavljena in kaznovana, pa še neče dati psu nagobčnika. Ona trdi in vztraja pri svoji trditvi, da je nagobčnik največje tiranstvo proti živalim in da ona tega ne more prenašati, psa pa tudi ne more imeti vedno doma, ker mora iti tudi kužek na zrak. — No in pustili so stari gospej njeno mnenje, toda obsojena je bila na precej občutno globo, ki se zna drugič še zvišati.

○ **Petkov trg.** Izrazito postnih festvin je bilo na včerajšnjem petkovem trgu lepa izbira. Izmed mlečnih izdelkov je bilo dosti domačega sira, škodica po 2 Din, masla, sirovega masla, smetane, sira, skute in pa mleka. Tudi jaje je dosti, dasi jih sedaj že hranijo za šmaren. Na ribjem trgu je bilo dosti žab in pa nekaj izredno lepih rib. Posebno lepe so bile postrvi, ki so se prodajale po 60 Din za kg, dalje so se dobili lepi meniki, mreke, črnooke, lipani, platnice, klini in pa nekaj izredno velikih ščuk, ki pa so bile seveda precej drage. — Pripeljali so tudi sardele, ki so jih prodajali po 26 Din za kilogram. Dobile pa so se tudi žabe po pol dinarja in po dinarju. Veselje pa je bilo pogledati sadna tržišča. Bilo je vse polno najrazličnejšega domačega sadja, raznovrstnih jabol, hrušk, češpelj in sliv. Iz Hrvaške in Banata pa so postavili na trg banaško grozdje in drugo banaško sadje, ki je bilo primeroma z našim

nekoliko cenejši, vendar pa je naše sadje lepše. Tudi cvetlični trg je bil napolnjen bujnega cvetja in krasnega zelenja. Tekmovali so med sabo domači in okoliški vrtnarji, z umetnim, okoličani pa z raznim travniškim in gozdnim cvetjem in zelenjem, tako da je prišel na včerajšnjem petkovem trgu gotovo vsak na svoj račun.

Maribor

○ **Pritožbe radi pomanjkanja knjižic za potne liste.** Zadnje čase se sliši razne pritožbe, da primanjkuje potništev ter se pri tem dolži policijski komisariat, da je on tega kriv. Kakor smo se informirali ne zadene policijskega komisariata nobena krivda, pač pa državno tiskarno, ki že davno naročenih tiskovin ni poslala pravočasno. Krivo pa je tudi precej občinstvo, ki se šele zadnji dan pred odhodom spomni na potni list in potem zabavlja, če ima malenkostne ovire.

○ **Koncert Oficirskega doma v Mariboru** se vrši dne 6. sept. ob 20.30 v dvorani gledališke palače v prvem nadstropju. Vstop je dovoljen le z vabilom.

○ **Papirne trgovine v nedeljo odprte.** Z ozirom na pričetek šole objavlja trgovski gremij, da smejo biti prihodnjo nedeljo knjigarne in papirne trgovine od pol 9. do 12. ure odprte.

○ **Za konjsko dirko v nedeljo** je prijavljenih 24 konj, 5 iz Zagreba, 2 iz Celja, 4 iz Turnišča, 8 iz Ljutomer, 6 iz Maribora. Nagrade znašajo 24.000 Din. Zanimiva bo posebna ljutomerska dirka za prvenstvo.

○ **Naval na meščanske šole.** Na mariborsko deško meščansko šolo se je sprejelo za 1. razred 204 učence. Nad 50 pa jih je bilo treba odkloniti. Znova se je pokazalo, kako nujno bi bilo treba, da bi se zidala nova šola na desnem bregu Drave, a kaj, ko se vsaka iniciativa od zgoraj ubija.

○ **Prireditel gasilnega in reševalnega društva v Mariboru** se vrši prihodnjo sredo, 8. t. m., v Ljudskem vrtu ob pol 21. uri in sicer se bo uprizoril veličastni umetni ogenj. Tvrda »Pyrot« iz Celja bo storila vse, da bo letošnji umetni ogenj lanskega še prekosil.

○ **Umetaina je prekrasen baldahin** za nadzupniško cerkev Sv. Križa na Slatini, ki ga pripravljajo po originalnih načrtih Vurnikovih v Ljubljani. Umetnino si je možno ogledati v vezilnici zavoda šol. sester.

○ **Praktična reklama.** Na Aleksandrovi ulici stoje še nekateri plinski kandelabri, kojih luč pa žalostno brli ob svitu električnih žarnic. Te kandelabre je porabila sedaj mestna pilnarna za praktično reklamo. Na vrhu so markirani stekleni nastavki z razno reklamo, ki so po noči razsvetljeni.

○ **Citraški koncert.** Prvi mariborski citraški klub priredi dne 5. septembra v restavraciji »Union«, Čafova ulica, veliki citraški koncert z obilnim sporedom. Prijatelje citraške glasbe prosí za obilno udeležbo vodstvo kluba.

○ **Kap ga je zadela na sprehođu.** V četrtek popoldne se je sprehajal po Ljudskem vrtu 56 letni železničar Alojzij Kravs. Med sprehodom ga je smrtno zadela kap in ga je prepeljal pogrebni zavod mrtvega na Pobrežje. Pogreb rajnega se bo vršil v soboto popoldne.

○ **Kakor smo zvedeli,** ostane Trgovska banka v sosednjih prostorih na Grajskem trgu in se ne bo preselila v Trgovski dom na Aleksandrovi cesti.

○ **Znatno povečanje prodajnih prostorov.** Magdalenska parna pekarna Schober je znatno povečala prodajne lokale in jih raztegnila tudi na prostor, kjer je imel pred meseci tobakarno g. Kopina.

○ **V mariborski bolnici** je umrla v četrtek zvečer hčerka g. bančnega uradnika I. Pinteriča. Zalujočima rodbinama Pinterič in Volc naše iskreno sožalje! Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob 5. uri z magdalenskega pokopališča.

○ **Veliki mestni avtoomnibus** je že tukaj. Veliki mestni avtoomnibus, ki je bil naročen pri pariški tvrdki Renault, je že dospel v Maribor.

○ **Po težki nezgodi kmalu okreval.** »Slovene« je poročal v štev. 171, da se je 29. julija t. l. težko ponesrečil pri pregledovanju spustilnice za splave na Fali glavni poslovodja podjetja g. Franc Grieser. Padel je 8 m globoko in si zlomil eno nogo dvakrat, drugo enkrat. Težko poškodovanega so pripeljali takoj v Graz, kjer je v primeroma kratkem času toliko okreval, da je bil z bergljami po sobi in se prav dobro počuti. Prijubljeni poslovodja je obiskovalcem nam izjavil, da bo nastopil v par tednih svojo prejšnjo službo pri falski elektrani.

○ **Preprečen samomor.** V četrtek zvečer se je odigral na Dravskem mostu razburljiv prizor. Neka boljše oblečena gospa se je na mostu nenadoma zavihtela preko ograje v namenu, da skoči v Dravo. Isti hip pa je to opazil kovaški mojster Pečar, ki je hitro priškolil k njej, jo prijel za roko in ji tako rešil življenje. Na mostu se je mahoma zbrala velika množica radovednežev, ki so obkolili gospo, ter jo izročili njeni sestri, ki je prihitela za njo.

○ **Rešitev iz valov Drave.** V četrtek popoldne se je kopal šofer tvrdke »Robus« v Dravi. V bližini dravske brvi je nenadoma omagal in pričel klicati na pomoč. G. Spanner, ki je čul njegove klice, mu je prihitel na pomoč in ga rešil iz valov Drave.

Seja mariborskega občinskega sveta.

Protest mestne občine proti imenovanju gerenta Mestni hranilnici. — Odgovor dr. Kukovec. — Licitacija državne realke. — Ureditev delovnega časa v občinskih uradih.

Današnja seja mariborskega občinskega sveta je bila izredno zanimiva. Na seji se je končno pojasnilo vprašanje razpusta upravnega odbora Mestne hranilnice. Sedaj javnost pozna intrige, s katerimi se ima zavod boriti, in zahrbtnost onih, ki so s temi intrigami pričeli in zavod izrabljali.

Po otvoritvi je župan odgovoril na interpelacijo o oddaji občinskih del, katerih proračun znaša nad 10.000 Din in katere oddaja mestni svet. Pojasnil je, da je občinski svet kredit za ta dela že odobril, in da jih mestna občina oddaja le najnižjim ponudnikom.

Narodni blok je poslal županu vlogo, v kateri zahteva, da občinski svet protestira proti razpustu upravnega odbora Mestne hranilnice in imenovanju gerenta. Protest se glasi:

»V zadnjem času so se širile vesti, da je vlada razpustila upravni odbor Mestne hranilnice in imenovala gerenta, oziroma da je za vladnega komisarja imenovala neuradno osebo. Povoda ni ne za eno ne za drugo. Občinski svet mariborski je v svoji zadnji seji sporazumno z upravnim odborom Mestne hranilnice sklenil spremembo pravil v tem smislu, da mestna občina, ki jamči za zavod, dobi v zavodu tudi odločilen vpliv. Nadzorna oblast naj ta sporazum prej ko mogoče potrdi, nakar naj se izvoli nov upravni odbor. To bi napravilo najboljši vtis v javnosti, utrdilo bi se zaupanje vlagateljev do zavoda. Razpust upravnega odbora, imenovanje gerenta ali tudi izvenvladnega komisarja, ki ni uradnik državne nadzorne oblasti, bi čisto po nepotrebnem vznemirjalo vlagatelje in javnost in napravilo Mestni hranilnici veliko škodo. Zato predlagamo:

Občinski svet naj sklene: Maribor naj odločneje protestira proti razpustitvi upravnega odbora in imenovanju gerenta, oziroma nastavitvi vladnega komisarja-neuradnika in izven nadzorne oblasti stoeče osebe. Tako imenovanje bi v javnosti vzbudilo nezaupanje proti zavodu in bi mu bilo v nepregledno škodo.

Dr. Kukovec, ki je bil tudi na seji navzoč, je nato podal nekatera zanimiva pojasnila. Ugotovil je, da so šle iz Maribora na trgovsko in notranje ministrstvo vloge, v katerih se je zahteval razpust upravnega odbora Mestne hranilnice. Dr. Kukovec je odsvetoval takšne spremembe. Vendar se je minister odločil za dalekosežne korake, Kukovec razložil vzrok sprememb in ga pozval, naj prevzame upravo tega zavoda kot gerent, na kar je Kukovec pristal. Odlok je resnici prispel, toda Kukovec ni bil imenovan za gerenta, ampak za vladnega komisarja, kot so pri pupilarno varnih zavodih, in za katerega je bil dosedaj pri mariborski Mestni hranilnici okrajni glavar Ipavc. Dr. Kukovec trdi, da v Belgradu niso razločevali pojma gerenta in komisarja. Veliki župan mariborski tega tudi ni pojasnil. Enostavno se je ravnal po naredbi in je imenoval dr. Kukovca za komisarja. Dr. Kukovec, ki je pričakoval najmanj gerentstvo, pa je imenovanje odklonil. Izjavil pa je, da je vsak hip pripravljen prevzeti gerentstvo. Nato je obširno razložil vse dobrote, ki bi jih lahko gerent izvršil. Predvsem bi se po njegovem mnenju uredilo vprašanje razbremenitve zavoda, ker bi nekatere dolgove prevzela banka. On je pripravljen pomagati. Če pa občinski svet ne mara poslušati njegovih pametnih besed, odlaga vsako odgovornost.

Po govoru dr. Kukovca se je pričela živahna debata. Dr. Lipold izjavlja, da je protest upravičen, ker je dr. Kukovec izrecno imenovan za komisarja, dočim je sedanji komisar Ipavc razrešen te službe. Isto iz-

javila v imenu kluba SLS Juvon, ki je podarjal, da se mora mestna občina upreti razpustu upravnega odbora Mestne hranilnice. Tej izjavi so se pridružili tudi zastopniki drugih klubov, nakar je bil ta predlog sprejet.

Nato preide mestni svet na druga vprašanja, ki so bila na dnevnem redu. Za obisk pravnikov ob priliki kongresa v Ljubljani se določi vsota 20.000 Din. Poslopje, kjer stoji realka, je mestno in občina ga vzdržuje, država ga pa ima v najem, toda le za majhno najemnino. Letos je nastala pri oddaji realke v najem nova težava, ker se sme oddaja izvršiti le dražbenim putem. Prosvetna oblast je zahtevala, da se razpiše licitacija. Sedaj mora mestna občina svojo hišo državi na dražbi nuditi v najem. Na ta način upa doseči 170.000 dinarjev letnih dohodkov. Za ta denar pa mora skrbeti za vsa popravila in vsa učila. Uradništvo mestne občine prosi, da bi smelo delati nepretrgoma od 8.—2. Ta delovni čas je veljal sedaj v poletnem času skozi tri mesece. Ker pa se ta delovni čas ne more povsod uvesti, se prošnja odkloni in ostane čas od 8.—12., oziroma od 2.—5. Zgradba paviljona in čolnarne pri treh ribnikih se odloži in izroči odseku v nadaljnje postopanje.

Nato se je javna seja zaključila in se je vršila tajna seja, v kateri se je razpravljalo o vprašanju ureditve razmerja med mestno občino in Falo.

Celje

○ **Za novo šolsko leto** dobite v Slomškovi zadruzi tik Marijine cerkve v Celju vse šolske knjige in šolske potrebščine po najnižjih cenah. Prepričajte se sami.

○ **Krajni šolski sveti** dobijo pri Slomškovi zadruzi v Celju vse šolske potrebščine po najnižjih cenah. Pri večjih naročilih znaten popust.

Slovenska krajina

ŠE NEKAJ K PROTESTNIM SHODOM.

Nad 10 tisoč slovenskega prekmurskega naroda se je udeležilo naših protestnih shodov v Murski Soboti in Črensovcih. Udeležba bi bila gotovo za cele tisoče večja, ako se ne bi bilo vršilo isti dan glavno letno prošenje in blagoslavljanje nove cerkve v Bogojini. To je bogojinske farane in tudi mnoge druge iz sosednih župnij, ki bi se bili drugače gotovo udeležili shodov, zadržalo, da se niso mogli pridružiti onim, ki so z glasno besedo ter z odločnim nastopom stopili na branik našega slovenstva.

Vendar pa je tudi Bogojina pokazala, da hoče biti udeležena pri tako važnem delu. Pokazala je, da ne more ostati ravnodušna, ko večji del prekmurskega slovenskega naroda govori, protestira in manifestira, temveč da tudi ona nastopi ravno tako odločno, kakor sta to storili Murska Soba in Črensoveci.

Ves narod, ki ga je bilo več tisoč, se je po službi božji zbral pred cerkvijo in je med velikim navdušenjem in z glasnimi vzkliki izjavil, da se v duhu pridružuje manifestantom v Murski Soboti in Črensovcih in da soglasno sprejema resolucije, ki bodo sprejete tudi na obeh protestnih shodih.

Murska Soba, Črensoveci in Bogojina bodo na prvem mestu zapisane v knjigi naše narodne borbe za Slovenstvo. Za njimi bo prišla Dolnja Lendava, kajti tudi ona mora pokazati, da je v Slovenski krajini in da kot taka hoče ostati v — Sloveniji.

Posredovalnica dela. V Murski Soboti je začela s 1. septembrom poslovati posredovalnica dela. Ker je bila državna posredovalnica ukinjena, so mnogostevlini naši delavci niso vedeli kam obračati v svojih zadevah. Sedaj bo temu odpomagano. Posredovalnica ima sedež v tajništvu SLS in jo bo tudi vodil tajnik Celec.

Blagoslavljanje cerkve. Preteklo nedeljo se je vršilo delno blagoslavljanje nove cerkve v Bogojini. Od sedaj naprej se bo v cerkvi lahko opravljala služba božja.

Zloraba. Cestni zakon o izogibanju se v Murski Soboti skoraj še bolj strogo izvaja, ko na dravskem mostu v Mariboru. Zlasti na kolesa imajo varnostni organi piko. Bog ne da, da bi koga ujeli na napačni strani ceste. Pred kratkim so zalotili nekega biciklista, da se je peljal na napačni strani. Ustavili so ga ter ga legitimirali. Ta je enostavno izjavil, da je Jožef Horvat iz Črensovec. In tako je navedeni gospod čez par dni dobil poziv, da plača 30 dinarjev kazni, češ, da je bil ustavljen, ko se je na napačni strani peljal. Seveda je debelo gledal, ker oni dan niti ni bil v Soboti in tudi ustavljen ni bil nikoli. Seveda bo zdaj težko dobiti tistega, ki je na ta način prevaral varnostne organe.

Belgrajsko časopisje o Horthyjevi izjavi.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) Tukašnji politični in diplomatični krogi se živo zanimajo za govor Horthyja ob priliki proslave bitke pri Mohaču. V tem govoru je Horthy napovedal novo orijentacijo madjarske politike v smislu zblizanja in prijateljstva z Jugoslavijo.

Naše časopisje se s tem Horthyjevim govorom obširno bavi. Glavno glasilo radikalne stranke »Samouprava« piše: »Kar se nas tiče, smo bili vedno mnenja, da so dobri odnosi, ne samo med našo državo in Madjarsko, ampak tudi z ostalimi sosednjimi narodi, v obojestranskem interesu. Zlasti, kar se tiče Madjarske, ni nobenega razloga, da bi obojestranski odnosi ne bili prijateljski. Nobene ovire ni, niti krvava vojna, v katero so se zapletli evropski narodi in ki se je vršila na življenju in smrti, ne more ovirati. Naše dobro razpoloženje in prijateljstvo z madjarskim narodom, katerega veliko ljubezen do neodvisnosti in katerega žarki patriotizem visoko cenimo, ne zahteva nobenih drugih pogojev, kakor lojalnost za lojalnost, prijateljstvo za prijateljstvo. Ako hočemo Horthyjevo željo do tega prijateljstva iskreno razumeti, ne moremo reči drugega, kakor da je bila to vedno naša iskrena želja.«

V tem smislu pišejo tudi »Novosti«, ki pravijo, da so madjarski in naši interesi v marsičem enaki. Zemljepisni položaj obeh držav daje temelj za dobro medsebojno življenje in za obrambo skupnih gospodarskih interesov. Naša in madjarska država morata dolgo skupaj korakati brez sporov in zaprek. Horthyjev govor kaže, da je naša pogodba, ki smo jo pred kratkim v obojestranskem interesu z Madjarsko sklenili, razumevanje za zblizanje in prijateljstvo med našo in madjarsko državo.

Zasedanje Društva narodov.

Zeneva, 3. septembra. (Izv.) Svet Društva narodov je imel danes pod predsedstvom češkega zunanjega ministra dr. Beneša javno sejo, na kateri so razpravljali o pismu angleškega, francoskega, italijanskega in japonskega zastopnika glede pritožb memelskega deželnega zbora radi kršitev memelskih statutov s strani Litve. Svet je pooblastil dr. Beneša, da imenuje juristično komisijo, katere naj tekom 14 dni poda svoje poročilo. Za tem je podal Briand poročilo o delovanju mednarodne komisije za duševno sodelovanje. Vanderwelde je poročal o nedavni seji zastopnikov mednarodnih dopisnih agencij in sporočil, da pripravlja glavni tajnik sklicanje seje časnikarjev. Dolga razprava se je vršila o poročilu bivšega švedskega zunanjega ministra Undena o delu in predlogih mandatne komisije.

Zeneva, 3. septembra. (Izv.) Na današnji seji posebne komisije za reorganizacijo sveta Društva narodov je bilo končnoveljavno sprejeto poročilo predsednika Motta o delovanju tega odbora.

Zeneva, 3. sept. (Izv.) V generalnem tajništvu Društva narodov pričakuje obvestila španske vlade o bodočem stališču Španije do Društva narodov. Prošnje Španije za stalno mesto v svetu ni bilo mogoče upoštevati deloma iz principielnih, deloma pa tudi iz političnih razlogov.

Berlin, 3. sept. (Izv.) Iz Rima poročajo, da je sprejel papež v avdienci sedanega nuncija v Madridu. Predmet razgovora je bil odnos Španije do Društva narodov. Nuncij je takoj odpotoval v Madrid, da osebno posreduje pri kralju in pri Primo de Riveri, naj se Španija ne odtegne delu v Društvu narodov, ker bi to ne bilo niti v interesu miru niti v interesu katoličanov. Demarša bo imela značaj osebnega apela papeža na španskega kralja.

Berlin, 3. sept. (Izv.) Nemška vlada domneva iz Zeneve, da se bo vprašanje Gdanskega in saarskega ozemlja obravnavalo pred Društvom narodov šele po vstopu Nemčije, da bo ta imela priliko udeležiti se teh razpravljanih.

Zeneva, 3. septembra. (Izv.) Na konferenci akademskih zvez za Društvo narodov je bil izvoljen na mesto odstopivšega sedanega predsednika Langeja (Francija), Preuß (Nemčija).

Pred koncem rudarske stavke.

London, 3. septembra. (Izv.) Konferenca delegatov rudarskih organizacij je s 557 proti 225 glasovom sklenila, da se da izvršilnemu odboru rudarske zveze polnomočje za sklenitev pogodbe s podjetniki za vso državo. Sprejet je bil tudi predlog, da ima izvršni odbor proste roke glede delovnega časa, kakor tudi glede višine plač. Edina omejitev obstoji v tem, da se mora skleniti sporazum, ki bo veljal za vso deželo.

KRANJSKO ORLOVSKO OKROŽJE PRIREDI DNE 12. SEPTEMBRA 1926 V KRIŽAH PRI TRŽIČU ORLOVSKI DAN.

Polzvedovanje

Našel se je krasen rožni venec v četrtek na zmagovitem mostu. Dobil se bilski ul. 22. vrata 4.

III. kongres „Svojine“.

Glavni Savez hišnih in zemljiških posestnikov SHS vabi na svoj III. kongres, ki bo dne 7. in 8. t. m. v Ljubljani. V oklicu naglašajo, da se je vlada, dastavno ustava jamči neomejeno lastnino in vključ slovenskim izjavam državnikov, da se s potekom sedanega stanovanjskega zakona odpravijo vse omejitve pri razpolaganju s hišno lastnino, odločila, da se stanovanjski zakon še podaljša za nekaj časa. Da zavzamejo najodločnejše stališče proti tej vladni nameri, se snidejo zastopniki organizacij posestnikov iz cele države, še predno bo o vladnem načrtu končnoveljavno sklepala Narodna skupščina.

Tudi o načrtu izenačenja direkt. davkov se že posvetuje posebni odtok Narodne skupščine in se utede ta zakon še letos odobriti. Vladni predlog o davčni reformi potrebuje mnogo bistvenih sprememb, ker hoče še nadalje hišne posestnike obremeniti v previsoki meri. Predlagana davčna stopnja za hišno najmarino je mnogo previsoka ter vsebuje načrt več drugih določil, ki bi brez dvoma na naše gospodarstvo škodljivo vplivala. O stanovanjskem vprašanju ter o davčni reformi je treba strokovnjaki temeljito posvetovati, zato se sklicuje kongres v navedenih dneih, da bo mogoče sklepe in resolucije pravočasno predložiti Narodni skupščini.

DNEVNI RED

tretjega kongresa »Svojine« (lastnine) dne 7. septembra 1926.

Ob 9. uri dopoldne drugi redni letni zbor Glavnega Saveza hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Mestni dvorani v Ljubljani.

Izročitev legitimacij vseh zastopnikov in overenje istih po treh overovalcih, ki jih imenuje predsednik. — 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o dosedanjem delu Glavnega Saveza. 3. Poročilo o društvenem premoženju ter blaginjskem zaključku v pretečeni upravnici dobi na podlagi poročila nadzornega odbora. 4. Poročilo o nalogah in predlogih tretjega kongresa. 5. Volitev odbovov za: 1. stanovanjske, 2. davčne, 3. kreditne (lastni denarni zavod) zadeve, 4. za organizacijo in po potrebi še drugih odbovov. Ti odbovi bodo zborovali isti dan dopoldne in popoldne v posebnih lokalih, pretresali in sestavili predloge kakor tudi resolucije, ki jih ima odobriti plenum kongresa. 6. Volitev novega upravnega odbora in predsednika. 7. Volitev novega nadzornega odbora. 8. Določitev članarine za l. 1926, ki jo morajo plačati Glavemu Savezu pripadajoča društva. 9. Določitev kraja, v katerem se bo vršil IV. kongres »Svojine« v letu 1927. 10. Predlogi, katere zamorejo postaviti posamezna društva pismeno ali potom svojih delegatov. Ti predlogi morejo se predložiti pismeno najkasneje do 1. septembra 1926 Pokrajinski zvezi društev hišnih posestnikov Ljubljana, Salendrova ul. 6. 11. Po rednem zboru zborujejo takoj posamezni odbovi, enako popoldne ob 3. uri.

Ob 5. uri bo redni občni zbor Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani v Mestni dvorani.

Prijateljski sestanek ljubljanskih in drugih posestnikov na čast našim delegatom in gostom iz tujih držav dne 7. septembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

Dne 8. septembra 1926 ob 9. uri dopoldne zborovanje vseh delegatov, da plenum zastopnikov odobri predloge in resolucije posebnih sekcij. Določitev govornikov in tén za govore na velikem zboru.

VELIKO MANIFESTACIJSKO ZBOROVANJE VSEH HIŠNIH IN ZEMLJIŠKIH POSESTNIKOV IZ CELE NAŠE DRŽAVE

na praznik dne 8. septembra 1926 točno ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani s sledenim dnevnim redom.

1. Pozdrav predsednika. 2. Pozdravni govor gostov iz tujih držav. 3. Proglajenje vseh po Saveznem zboru odobrenih predlogov, sklepov in resolucij glede hitre likvidacije stanovanjskega zakona, izenačenja direktnih davkov in davčne razbremenitve hišne posesti, o načrtu gospodarskih zadrug in posestniških komor, o ureditvi hipotekarnih posojil in obrestni meri, o razširitvi naše organizacije ter morebitnih drugih predlogov in resolucij. 4. Govori po upravnem odboru dirgiranih zastopnikov. 5. Poziv na večjo in točnejšo organizacijo vseh posestnikov lastnine. 6. Zaključni govor predsednika in zaključek zboru.

Na kongres so povabljeni tudi zastopniki organizacije hišnih posestnikov iz tujih držav.

DNEVNI RED OBČNEGA ZBORA DRUŠTVA HIŠNIH POSESTNIKOV ZA SLOVENIJO

v torek 7. septembra ob 5. uri v mestni dvorani. 1. Odobrenje poslovnega poročila v preteklem letu. 2. Odobrenje računa v preteklem letu. 3. Določitev letnega doneska za zvezina društva. 4. Konstituiranje Zveznega odbora. 5. Sklepanje o predlogih zveznega odbora ali odposlancev. 6. Poročilo o stanovanjskem vprašanju. 7. Razprava o davčni reformi, zlasti o hišno-najemniškem davku. 8. Poročilo in sklepanje o resolucijah, sestavljenih in odobrenih isti dan v posameznih odsekih III. kongresa hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani. 9. Določitev kraja prihodnjega obč. zbora. 10. Izdajanje društvenega glasila »Moj dom«. 11. Razširitev in podkrepitve društvene organizacije. 12. Ustanovitev lastnega denarnega zavoda.

Dopisi

Zagorje ob Savi. Tukašnji Orel priredi v nedeljo 5. avg. izlet v St. Jurij pod Kumom. Ob 10. uri sv. maša, po maši pa telovadni nastop. Popoldne sledi veselica s srečolovom in šaljivo pošto. Za okrepčila je poskrbljeno. V slučaju slabega vremena cela prirediteljska ekipa. Vsi prijatelji vljudo vabljani. — Bog živi!

Dol pri Ljubljani. V nedeljo 5. septembra gostuje na našem odru priznani igralec kamn. dijaknega počitniškega društva »Bistrica« s Schönherrovo »Otroško tragedijo« in Molièrovimi »Scapinovimi zvijačami«. Kakor je prva igra žalostna slika družinskega življenja sedanjih dni, tako je druga polna smeha in veselja. Upajmo, da bo naša dvorana zopet do zadnjega kotička napolnjena, da tako tudi mi pokažemo, da vemo ceniti velike zasluge kat. dijaštva, ki žrtvuje svoje najlepše dni izobrazbi slovenskega ljudstva.

Knjige in revije

»Planinski vestnik«, 9. številka, prinaša sledečo vsebino: Jazek Kvader: 8 Siroke Peči na Kukovo Špico. — Mera Marko: Pihavec. — Dr. V. Korun: Huda pot. — P. Beneš Krakar: Z enim »kovačem na Kravce«. — Kotiček: Doživljaji jednega psa na Ostreu, dr. Gizela Tarcaj. — Obzor in društvene vesti: Pok. dr. Milko Lubec. Pok. Fran Muri. Pok. Pavle Suman. »Dr. Klement Jug«. »Savinjske Alpe«. II. kongres zveze planinskih društev SHS. II. planinski dan. Varstvo vseh naprav planinskih društev. Pečati na naših vršcih. Olinto Marinelli. Najdeno. Šutnje čas, dr. G. Tarcaj. — Naše slike: Pogled s Kolo na Triglav in Begunjsko.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Mar. kongregacija pri 8. uršulinkah ima jutri zjutraj ob 6. uri skupno sv. obhajilo, popoldne ob 2. uri shod. Pridite vse!

Ljubljansko gledišče

Mozart: »Figarova svatba«. Danes v soboto, dne 4. septembra se poje v operi večno lepa klasična Mozartova komična opera v štirih dejanjih »Figarova svatba«. Predstava se vrši za abonente reda D in so vstopnice v predprodaji pri dnevni blaginji v operi od 10. do pol 1 in od 3. do 5. pop. V nedeljo zvečer, točno ob pol osmi uri, se poje v operi Calmanova opereta »Grofica Marica« v obilni zasledbi.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Opera

Začetek ob pol 20. uri zvečer. Sobota, 4. sept.: »Figarova svatba«. — Red D. Nedelja, 5. sept.: »Grofica Marica«. — Izven. Ponedeljek, 6. sept.: — Zaprto. Torek, 7. sept.: »Trubadur«; gostuje baritonist G. Pichler. — Red E. Sreda, 8. sept.: — Zaprto. Četrtek, 9. sept.: »Hoffmannove pripovedke«, gostuje tenorist G. Rijavec. — Red C. Petek, 10. sept.: »Večni mornar«. — Red B. Sobota, 11. sept.: ob 20. uri zvečer: Predstava na čast udeležencem pravniskega koncerta. Izven.

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer. Sobota, 11. sept.: Predstava na čast udeležencem pravniskega koncerta. — Izven.

Naznanila

Prostovoljno gasilno društvo Rudnik pri Ljubljani priredi dne 5. septembra vrtno veselico na vrtu g. Jeršina v Rudniku. Veselica se bo vršila z bogatim sporedom. Začetek ob 2. uri popoldne. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 8. septembra ob isti uri. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Laško. Redni občni zbor »Nabavne in prodajne zadruge r. z. o. z. e.« vrši jutri dne 5. t. m. ob 8. uri v nadžup. dvorani.

Strokovna zveza javnih nameštencev ima danes ob 20. redno odborovo sejo v kleti I. del. končnega društva, Kongresni trg 2. — Tajništvo.

Socialni vestnik

Proračun

Delavske zbornice za Slovenijo za leto 1926-27.

(Sprejet na II. redni skupščinski seji dne 22. avgusta 1926.)

IZDATKI:

I. poglavje: Aparat zbornice.

1. Za urad Delavske zbornice v Ljubljani:

a) plače oboju: tajnik 52.000 Din; 2 referenta 78.000 Din; 2 pomožna uradnika 73.000 Din; strojepisno oboje 40.000 Din. b) Pokojninski zavod 20.000 Din; bolniška blagajna 7000 Din; davki 10.000 Din. c) Najemnina 24.000 Din. d) Razsvetljava, kurjava in čiščenje 6000 Din. e) Pisarniške potrebščine 6000 Din. f) Oprema in adaptacija novih prostorov 55.000 Din. g) Telefon 2000 Din.

2. Ekspozitura v Mariboru.

a) Plača referenta 40.000 Din. b) Najemnina 12.000 Din. c) Prispevki za zavarovanje 4000 Din. d) razsvetljava, kurjava in čiščenje 4000 Din. e) Pisarniške potrebščine 1000 Din.

3. Poverjeništvu zbornice.

Borzi čila: Maribor—Celje 48.000 Din.

4. Delegacijski stroški funkcionarjev: 60.000 dinarjev. — Skupaj 540.000 Din.

II. poglavje: Socialna politika.

a) Sodelovanje pri poklicni izbiri 20.000 Din. b) Skrb za izseljenje 20.000 Din. c) Posredovanja 60.000 Din. d) za potujoče delavce in nameščence 50.000 Din. e) Za brezposelne delavce in nameščence 250.000 Din. f) Ustanovni in garancijski fond za delavske pomožne blaginje 170.000 Din. — Skupaj 570.000 dinarjev.

III. poglavje: Studij, statistika in publikacije:

a) Študijska knjižnica, knjige in revije 50.000 Din. b) Publikacije zbornice 50.000 Din. c) Za študijska potovanja in sodelovanje na mednarodni konferenciji dela 20.000 Din. — Skupaj 120.000 Din.

IV. poglavje: Ljudska vzgoja in izobrazba:

a) Za dečja zavetišča 20.000 Din. b) Za kulturno-prosvetni odtok 250.000 Din. c) Za delavsko strokovno šolo 50.000 Din.

V. poglavje: Razno.

a) Stroški za pobiranje doklad 200.000 Din. b) Kvota za centralno tajništvo 250.000 Din. — Skupaj 450.000 Din.

DOHODKI.

a) Prispevki 1.800.000 Din. b) Doplačilo iz prebitka prejšnjih let 200.000 Din. — Skupaj 2.000.000 Din.

RESUME.

Izdatki:

1. Uprava zbornice 540.000 Din. 2. Socialno politični izdatki 570.000 Din. 3. Knjižnica, publikacije 120.000 Din. 4. Ljudska vzgoja in izobrazba 320.000 Din. 5. Razno 450.000 Din. — Skupaj 2.000.000 Din.

KULTURNO-PROSVETNI ODTOK DELAVSKE ZBORNICE.

V prejšnjih prostorih ekspoziture okrogne urada za zavarovanje delavcev, v Gradišcu šte. 2 v Ljubljani, so se otvorili krasno

urejeni prostori kulturno-prosvetnega odseka Delavske zbornice. Odtok je otvoril v svojih prostorih čitalnico, ki je brezplačno pristopna za vsakega delavca, delavko, nameščenca in nameščenko, ki je član katerikoli delavske kulturne ali strokovne organizacije. V čitalnici so na razpolago vsi slovenski dnevnik, delavski strokovni in politični časopisi, jugoslovanske, nemške in druge revije in ilustracije. Čitalnica je odprta vsak delavnik od 10. do 12. ure dopoldne in od pol 6. do 9. ure zvečer, tako da jo lahko obišče vsak ob dela prostem času. Mladi in odrasli delavci, pustite bezne in rajši pojdite v čitalnico Delavske zbornice! 15. septembra otvori odtok tudi knjižnico, ki obsega nad 5000 slovenskih, hrvatskih, čeških in nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Knjižnica bo odprta ob istih urah kakor čitalnica. Odtok je priredil za člane dramatičnih odbovov »Krekove mladine«, »Svobode« in »Bratstva« dramatično šolo, ki se bo pričela sredi septembra pod vodstvom režiserja narodnega gledališča, gospoda Šesta.

Pri svojih kulturnih in strokovnih organizacijah ali direktno pri kulturno-prosvetnem odtoku DZ naj se prijavijo vsi oni, ki žele obiskovati tečaj za knjigovodstvo in korespondenco.

Vse druge informacije dobite v pisarnji kulturno-prosvetnega odseka DZ v zgornji označenih urah.

Sport

Kolesarske dirke društva »Sava« se vršijo v nedeljo, 5. t. m. popoldne na progi Šiška—Kranj—Tržič in obratno. Zvečer srečanje za 10 dobitkov. Popoldne ob pol 2. uri zbirališče na Sv. Jakoba trgu ter skupen pohod z godbo v Šiško. 1. glavna skupina s težkimi kolesi za prvo prvenstvo društva Šiška—Tržič in obratno; prvo darilo diploma bokal svetovne tovarne »Torpedo«, kateri pride v last prvega dirkača pri dvakratno zsporednem ali trikratno v presledkih. 2. skupina z lahkiimi kolesi; 3. dirka kolesarskega društva »Zarja«; 4. dirka kolesarskega društva »Sora«; 5. dirka novincev; 6. dirka seniorjev od 45 let naprej; 7. dirka seniorjev od 35—45 let; 8. damska dirka zveznih društev; 9. invalidska dirka zveznih društev. Start in cilj pri km 2 pri gostilni Kos v Zg. Šiški.

Ilirija: Slovan. Finale za pokal ljubljanskega okrožja. V nedeljo se odigra na igrišču SK Ilirije finalna pokalna tekma ljubljanskega okrožja za pokal LNP-a. Za finale sta se kvalificirala kakor nalašč naša najstarejša kluba — Slovan in Ilirija. Razumljivo, da bosta kluba skušala, da izvojujeta zmago, kajti zmagovalce te tekme nastopi v nedeljo dne 12. t. m. proti zmagovalcu mariborskega in celjskega okrožja, t. j. proti ISSK Maribor, za končno zmago. Brezdvomno bo nudila tekma dovolj zanimivosti, saj se ponekod, predvsem na Angliškem, cenijo više pokalne tekme kot pa prvenstvene. Tekma se prične ob 16.30 ter se odigra ob vsakem vremenu.

S. K. Ilirija, tennis-sekcija, priredi na svojih tennis-igriščih pod Čekinovim gradom dne 8. 11. in 12. septembra t. l. 5. pokrajinski tennis-turnir za prvenstvo Slovenije. Začetek turnirja dne 8. septembra ob 8. uri. Dnevna vstopnina 5 Din.

Turistika

Članom SPD. Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva poziva vse člane, da se v čim večjem številu udeležijo II. kongresa Zveze planinskih društev, ki se vrše dne 4. in 5. septembra v Hotelu Zlatorog. Polovična vožnja iz vseh postaj Slovenije do post. Bistrica—Boh. jezero in nazaj v dneh od 8.—9. septembra. Iz hotela Zlatorog se prirede skupni izleti in sicer na Crno prst in v Triglavsko pogorje. Vseled lepega vremena ima bohinjsko jezero tudi še ugodno temperaturo, kar omogoča osvežujočo kopel.

DELIRIUM CURIOSUM.

Ko je tovarna za železniške stroje v Hanovru izdelala 10.000. lokomotivo, je ob tej priliki tudi izdala brošuro, v kateri navaja postanek železnice itd. ter resne in šaljive dogodbe.

Neka družba je nameravala zgraditi železnico iz Norimberka v Fürth na Bavarskem. V to svrhu je prosila za dovoljenje. Bavarski višji zdravniški kolegi je nato izdal tale pomislek: »Brzina, s katero se potnik na tem vozilu pomika naprej dalje, mu mora vsakakor povzročiti delirium curiosum. Ako pa se potniki vsekakor hočejo izpostavljati tej silni nevarnosti, je država prisiljena, da vsaj gledalce in radovedneže varuje, kajti sicer se jih pri pogledu na hitro vozeči parni stroj lahko poloti ista možganska bolezen. Zato je nujno potrebno na obeh straneh železniške proge postaviti visok lesen plot.«

MESTO LJUBITELJEV CVETLIC.

Da je London mesto megle, je splošno znano; manj znano pa je, da je London ono vlemesto, kjer se največ cvetlic kupuje. Glavno mesto Anglije ima svoje zaloge sočivja in cvetlice na Seilly otokih, ki ležijo 40 km južno-vzhodno od rta Langserd v Atlantskem oceanu. Lani so ondotni vrtnarji poslali na london-ski trg nad 700 ton cvetlic. Imajo posebne parnike in eden teh je tekom enega tedna pripeljal nad dva milijona cvetlic v London.

DRAGE BRKE.

Amerikanski filmski igralec Rorman-Kerry je imel nalogo, v nekem novem filmu nastopati kot pruski oficir. Družba je zahtevala, da si igralec v to svrhu pusti rasti brke, ter mu v ta namen nakazala posebno »odškodnino« v znesku 3428 dolarjev ali 188 tisoč Din.

VINOGRADI SVETA.

Od celokupne zemeljske površine je 10 mil. 143.000 hektarov zasajene z vinsko trto. Od tega odpade neprimerno velik del, namreč 92.7 odstotkov na Evropo. V Italiji in južni Tirolski 42,2, v Španiji 18,4 in Francoski 15,5 odelotkov.

UNDERWOOD pri Lud. Baraga, Ljubljana Selenburgova ul. 6/I. Telefon šte. 980. UNDERWOOD

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 2-50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

VAJENKO
v meš. trgovino sprejem.
M. OVELBAR, St. Jernej.
Kolarski pomočnik
izkušen, išče službe. Na-
slov v upravi pod: 6011.

Inserirajte
v
'Slovencu'!

Dva dijaka
sprejem na stanovanje
s hrano ali pa brez nje.
Gospoka ulica 6, I. nad.

Kdo sprejme
14 letno deklico v trgovino
v Mariboru ali tudi oko-
lici, kjer bi imela hrano
in stanovanje? — Cenjene
ponudbe upravi 'Slovenca'
v Mariboru. 5989

Sadje v gospodinjstvu.
Konzerviranje sadja in zelenjavi.
Spisal M. Humek. Cena Din 24.-.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače
in čevljarje ter za
vank dom.
Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to
izrednost pri trdnosti
L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg. ul. 6/I.
Brezplačen pouk
15 letno jamstvo.

Vila iz heraklita

Dunajska cesta 35 je dokončana.
Interesenti se vabijo, da si jo ogledajo:
v petek dne 3. t. m. od 15. do 19. ure
v soboto dne 4. t. m. od 9. do 12. in od 15. do 19. ure
v nedeljo dne 5. t. m. od 14. do 19. ure.
Opozarjam na prestornino sob, pridobljeno
vsled tankih heraklitnih sten. Natančnejša pojasnila
daja trdnika G. Tönnies, gradbeno podjetje d. z. o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta 25.

Naznanilo preselitve.
Svojim cenj. gostom in občinstvu uljudno
naznanjam, da sem se
iz metliške gostilne na Bregu
preselila in sem prevzela
gostilno pri Lozarju v Rožni ulici 15
katero otvorim
v soboto, dne 4. septembra t. l.
z večernim koncertom.
Priznana dobra kuhinja in pristna pijača.
Zahvaljujem se za dosedanjo naklonjenost
in prijazno vabim vse na številan obisk na
mojem novem kraju.
Se priporoča najtopleje Františka Hostnik.

Posebni parte se ne bodo izdali.
Dolores
Naša zlata edinka, naša nepozabna
se je dne 2. t. m. preselila med nebeške
krilate. Trupele naše ljube hčerke
izročimo materi zemlji v soboto 4. sept.
t. l. ob 17. uri na mestnem pokopališču
v Pobrežju.
Maribor, dne 3. septembra 1926.
Josip in Marija Pinterič, starši.
Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

SPREJEMAM na do-
bro domačo hrano. Mari-
jin trg 1. IV. nadstropje.
Trgovski sodrudenik
Dobro prodajalec, 29 let
star, s prav lepimi spriče-
vali, dobro verziran, iz-
kušen trgovine z mešanim
blagom — hoče premeniti
svoje mesto; gro kot po-
močnik ali kot poslovodja,
ter položaj kavčijo. Nastopi
20. oktobra. — Ponudbe na
upravo pod: 'Dobra moč'.

KOVASKEGA pomočnika
izkušenega v podkovanju
konj in govedj sprejme
takoji Mihael Šega, kov.
mojster, Lipšnji, p. Gra-
hovo-Rakek.

Na hrano in stano-
vanje
sprejem 2-3 srednje-
šolce. Sobe svetle, zračne.
Naslov v upravi: št. 5917.

UČENKA z 2 razr. meš.
šole in z dveletno prakso
v trgovini meš. blaga, išče
mesta v večji trgovini.
Naslov v upravi pod: 6008.

Dijaka sprejem na
stanovanje in
hrano. Elektr. razsvetl.
V bližini realka in tehn.
sr. šola. Naslov v upravi
'Slovenca' pod št. 6012.

Učenec
poštenih staršev, se
sprejme v manufak-
turno trgovino. — IVAN
KROŠELJ, Kete-Murnova
(Martinovala) cesta št. 15,
Ljubljana. 5997

UČITELJICA poučuje nem-
ščino, laščino in predmete
osnov. ter niž. sred. šol. —
Naslov v upravi št. 5908.

Razpisuje se služba
organista
in **cerkvenika**.
SORA, pošta Medvode.

TAPETNIK
kateri ima svojo obrt, se
sprejme v zelo promet-
nem kraju Slovenije kot
tapetniški mojster, evt.
kot družabnik. Velika
delavnica in kompletno
orodje, kjer je ta obrt
že vpeljana, stanovanje
za družino že na razpo-
lago. Prednost imajo ože-
njeni, trezni, ki so zmog-
ni položiti tudi kavčijo.
Ponudbe na upravo pod:
'Tapetnik' št. 5968.

Sadjevec stari in novi
proda in razpolaga A.
OSET, Maribor 4004.

Gospa Roza Galatija
Poljanska cesta 18
prične z rednim poukom
glasovirja 9. septembra.
Novo vpisovanje traja do
15. t. m. vsak dan od
10-12 in 2-4 popoldne.

Proda se HIŠA
z dobro vpeljanim mizar-
stvom, samo hiša ali z
vsem inventarjem. Reflek-
tanti naj pošljejo ponudbe
na upravo lista pod št. 5984.
Sigurna obrt št. 5984.

Izjava. Predklicujem,
kar sem za-
ljičnega govorila o Pavli
Zafra. — Selo, 3. sept.
1926.

LUCIJA TLAKAR.

Stiskalnica
in mline za grozdje
nudi najceneje
A. SUŠNIK
železnina — Ljubljana.

POSREDOVALNICA
Pavla Mrak
Ljubljana, Kopitarjeva 4,
se priporoča cenj. gospem
in služkinjam za preskrbo
poslov in služb.

Mlekarska zadruga v Čr-
nomlju ima v zalogi več-
je množine prvovrstnega
trapist. sira
za katerega išče stalnega
odjemalca. 6009

ČOLN čisto nov in lep,
zelo ceno naprodaj. —
Sv. Petra cesta šte. 85.

Kupim takoj 10-15
MIZARSKIH
SKOBELNIKOV (Hobel-
bank) z orodjem, že rab-
ljenih, a dobro ohranje-
nih. Ponudbe s ceno na
Jože Lolk, Rožna dolina
pri Ljubljani.

Pozor! HIŠA, pre-
novljena, z
8 stanovanjskimi prostori
in vrtom, v zelo mirnem
kraju, samo 10 minut od
glavne pošte, za 42.000
Din, proda 'POSEST' —
Ljubljana, Sv. Petra c. 24

STAMPILJE
T. RABIČ
Ljubljana
KOLODVORSKA UL.

Volno in bombaž
za strojno pletenje in
vsakovrstna ročna dela
dobite po najnižjih cenah
v veliki izbiri pri Karlu
PRELOGU — Ljubljana,
Stari trg šte. 12 — in
Židovska ulica šte. 4.

SODI 10 transportnih
7-8 hl in 1 le-
žalni 17 hl, dobri in ovi-
njeni, se ugodno prodajo.
Vpraša se ZARNIKOVA
ULICA 19. 5889

Steklena
strešna opeka
je zopet na zalogi pri
'ZDRUŽENIH OPEKAR-
NAH' d. d. v Ljubljani.

SREBRNE KRONE
slatke, kupuje URBAN,
Narodni dom — Maribor.

Kopalne hlače, otroške majice, mrežaste, modne
srajce, kravate, nogavice v
raznih barvah, dokolenice, palice, nahrbtnike, čipke, dišeče milo,
potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!
JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
OB VODI BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA

Specialna tvornica strojev za obdelovanje lesa
KLEIN & STIEFEL, FULDA
Najnovejše stroje
za pogon brez lermena
z vdelanimi elektromotorji dobite na
našem razstavišču paviljon F
na jesenskem velesejmu v Ljubljani.
Zastopnik
PETER ANGELO
hotel Slon, Ljubljana.

Ana Triller roj. Kremžar
Odšla je po kratkem, mučnem trpljenju, po prejemu sv. za-
kramentov za umirajoče dne 3. septembra ob 4 zjutraj k Bogu,
da prejme svoje plačilo in nas ostavila v neutolažljivi boli.
Truplo naše preljubljene prepeljemo dne 4. septembra ob
5 popoldne iz hiše žalosti, Tabor 2, na pokopališče k Sv. Križu.
Tihega sožalja prosita globoko žalujoči rodbini
Kette-Drovenik.

Josipa Juvan
hišnega posestnika
v 64. letu starosti.
Pogreb blagega in nepozabnega pokojnika se vrši v
nedeljo 5. septembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti,
Vodmat, Ciglerjeva ulica št. 117.
Vodmat, 3. septembra 1926.
Žalujoči ostali.

Dobro in po brezkonkurenčni ceni
nabavite si vsa
moška oblačila
osobito za
šolstvo
edino le v
Detajlni trgovini
konfekcijske
tovarne FRAN
DERENDA & CIE.
Gradišče, nasproti
dramsk. gledališča.

M. TIČAR LJUBLJANA
priporoča
svojo bogato
zalogo vseh
šolskih potrebščin
Cene nizke! Blago dobro!

Dijaškim roditeljem,

zasebnim in rednim dijakom srednjih šol!
Profesorji zasebne gimnazije »Hajdukovič«, (ki
se je preselila stalno v ul. Njegušova št. 47), so
zaključili letošnji tečaj z odličnim uspehom in pri-
čeli z vpisovanjem novih učencev (učenek) za vse
predmete in vse razrede gimnazije. Predavanja za
novi tečaj se prične 20. septembra. Na tej šoli
obstoje tečajni, dnevni in večerni, in sicer:
1. Za privatne učence-ke, ki nameravajo pri-
vatnim putem završiti en ali več razredov gimna-
zije in s tem nadomestiti izgubljena leta.
2. Za privatne učence, ki so iz kakega razloga
ostali brez šole, pa jim je potrebna. — Zasebni
učenci, ki so v državni ali kak drugi službi ter jim
zbok nezadostnih šolskih študij ni zagotovljena
eksistencija, morejo kot privatni učenci v enem te-
čaju (4-5 mesecev) dovršiti nekaj gimn. razredov.
3. Redni učenci, ki so zbog slabih ocen, bolezni,
izključenja ali kakih drugih razlogov izgubili kako
šolsko leto, morejo na tej šoli v kratkem času
vse nadomestiti.
4. Redni učenci iz drugih strokov. šol, ako žele
priti na gimnazijo, morejo preko te šole preiti v
gimnazijo in isto dovršiti.
5. Vsi učenci, rokodelci, uradniki in ostali, ki
iz kakega razloga žele imeti gimnazijo, jo morejo
preko te šole završiti v kratki dobi.
Vsak učenec-ka te šole položi koncem tečaja
izpit pred komisijo drž. profesorjev, izpricavalo
o dovršenem razredu pa dobi iz drž. gimnazije,
ki ima enako vrednost, kot bi bil učenec reden
gojenec drž. gimnazije.
Angažovani so sami strokovni profesorji in si-
cer najspretnejši, ki delujejo na drž. gimnazijah,
in je vsakemu marljivemu učencu uspeh zagotov-
ljen. Uredba je poznano najboljša. Šola deluje že
več desetletij. Pogoji zelo ugodni. Vojaki in nižji
uradniki plačajo samo polovico. — Za preskrbi-
tev stanovanja (z ali brez hrane) za učence z de-
žele (ki sami tega ne morejo preskrbeti), poskrbi
uprava, in vodi skozi vso dobo nadzorstvo nad
njimi. — Vsa pojasnila daje in vpis izvrši vsak dan

D. Popović, Beograd
Njegušova ul. 47 (pri Slaviji). — Tel. 16-63.

JOS. PETELINCA
Najnižje cene! **Gritzner, Adler** tudi na obroke!
LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v voženju brezplačno. Večletna garancija.

Razpis
stavbenih del za zgradbo no-
vega šolskega poslopja oko-
liške deške osnov. šole v Celju.

Krajni šolski svet v Celju za okolico
razpisuje stavbena dela za zgradbo novega
šolskega poslopja okoliške deške osnovne
šole v Celju, in sicer: 1. Pleskarsko in sli-
karsko delo. 2. Steklarsko delo. 3. Klju-
čavničarsko delo. 4. Lončarsko delo. 5.
Električna razsvetljava. 6. Instalacija vo-
dovoda. 7. Stolpna ura. 8. Šolska uprava;
klopi, table, omare itd. 9. Telovad. orodje.
Stavbeni operat (načrti, proračun, se-
stavek in stavbeni pogoji) je razporejen
na vpogled v pisarni upravitelja okoliške
deške osnovne šole v Celju, Razlagova
ulica 5, vsak delavnik od 8 do 12 dop. —
Proračunski sestavek in formulir ponudbe
se dobijo proti plačilu nabavnih stroškov.
Pismene ponudbe, opremljene s kol-
kom 100 Din, se imajo izročiti ločeno za
vsako razpisano skupino v zapečatenem
zavilku z zunanjo označbo: »Ponudbe za
..... dela pri zgradbi okoliške deške
osnovne šole v Celju ponudnika L. I.« do
petka 1. oktobra 1926 do 12. ure popoldne
v pisarni upravitelja okoliške deške osnov-
ne šole v Celju, Razlagova ulica 5. Kol-
kovati je vse priloge. Vsaki ponudbi je
priložiti 5% kavčije v gotovini ali pupi-
larnih vrednostih listinah. — Ponudnikom,
kojih ponudbe ne bodo sprejete, se vrne
kavčija tekom 14 dni. Pozneje dospelih in
nepopolnih ponudb se ne bo upoštevalo.
V ponudbi morajo staviti ponudniki cene,
tako da bodo stalne, to je obvezne, naj
bi se zvišale cene bodisi gradivu, bodisi
delavni moči.
Upoštevali se bodo samo ponudbe
opravičenih podjetij in obrtnikov. Ponud-
niki morajo podpisati izjavo, da poznajo
dražbene in stavbene pogoje in da pri-
stanejo se točno po njih ravnanju.
Krajni šolski svet si izrečno pridrži
pravico oddati dela po lastnem preudarku
brez ozira na višino stavljenih ponudb.
Krajni šolski svet v Celju za okolico,
dne 25. avgusta 1926.

Načelnik: Dr. Hrašovec.

Urednik: Franc Terešglav.